

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 10 K — f.
Fél évre . . . 5 K — f.
Negyed évre. . . 2 K 50 f.
Egyes szám ára 20 fillér

ZALAMEGYE

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

Politikai és társadalmi hetilap. — Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések:
= Megállapodás szerint. =

Nyiltér soronként 1 K.

Kéziratokat
nem küldünk vissza

Gazdasági önállóság.

(I.) Nem volnánk méltók arra, hogy nemzetnek neveztessek, ha gazdasági önállóságra nem törekednénk. Annak a nemzetnek, amely gazdasági önállóságát kivívni és biztosítani nem tudja, léte problematikussá válik abban a nagy hareban, a melyet a népek az anyagi gyarapodásért, gazdasági megerősödésért folytatnak.

A jelen a gazdasági harcok kora s minden nemzet arra törekszik, hogy magát anyagiakban megerősítse, mert a jövőben azé lesz a hatalom, amelynek segélyforrásai legbővebbek; amelynek gazdasági érdekköre minél nagyobb, népének produktív ereje és fogyasztási képessége arányosan emelkedik.

Nekünk magyaroknak is a legelső törekvésünk kell hogy legyen a gazdasági önállóság megszerzése és biztosítása. Hogy erre melyek a legjobb eszközök; vajon a közös vámterület, vagy a gazdasági külön válás, a védő vámos rendszer, vagy a vámháboru vezethetnek-e bennünket célhoz, ez lehet nézet dolga; a cél azonban csak egy: felszabadulni a járszalag alól; kibontakozni abból a helyzetből, amely gazdaságilag gyarmattá tette Magyarországot.

Téves nézet az, hogy a vámsorompók megszüntetnek egy csapásra minden bajt. A vámsorompó is csak formalitás lenne akkor, ha a kényszer olyan szerződéseket diktálna ránk, amelyek felnyítanák a sorompókat a külföld érdekei előtt. De viszont a közös vámterület sem jelent kiszákmányolást egy erős és egy gazdag nemzetre nézve.

A gazdasági önállóság nem a vámsorompó körül dől el. A mai forgalmi viszonyok és igények mellett teljes elzárkózás lehetetlen és nyomoruságra vezet. A vámpolitika elősegítheti ugyan a haladást, de nem teremtheti meg azokat az előfeltételeket, amelyek egy nemzetet gazdaságilag önállóvá tesznek.

A politikai válság napirendre tűzte a gazdasági külön válás kérdését. A politikusok egy része az önálló vámterület, más része a vámközösség híve. Mindkét álláspontot tekintélyes, széles látókörű férfiak védik. Egyik a különválástól mindent vár, a másik mindent félt. Hogy kinek a részén van az igazság, megmondani már azért sem lehet, mert félig prófétának kellene lennie annak, aki meg tudja jósolni, mit várhatunk a különválástól. A nemzetközi

viszonyok alakulása, a konjunkturák változása nem függ a mi akaratunktól, nem alkalmazkodik óhajainkhoz; a gazdasági élet ezerféle szövetségében előre látni alig lehet.

Kishitűnek lenni azonban nem szabad. Az élet elibénk állította a problémát. Meg kell oldanunk. Azt érezzük, hogy a mai helyzet ránk nézve kedvezőtlen. Keressünk jobb megoldást.

Mindenesetre káros és helytelen ezt a kérdést pártpolitikai szempontból felfogni és tárgyalni. A hangzatos jelszavak és politikai frázisok nem valók a gazdasági térre. Itt a számok és tények, nem óhajok, és vágyak a mérvadók.

Bizonyos, hogy a közel jövőben mélyreható gazdasági átalakulások várhatók. Érzik ezt Ausztriában is, amelynek politikai, ipari és kereskedelmi körei egymás után vonulnak fel, hogy a gazdasági különválás tekintetében álláspontjukat hangoztassák. És ezt teljes egyhangúsággal és együttérzéssel teszik.

A nagy osztrák ipari egyesületek kimondották, hogy ha a gazdasági különválás bekövetkezik, abba átmeneti idő nélkül, egy csapásra kell Magyarországot belekergetni.

Emlékeimből.

Irta: Kiss Lajos.

Egyszer volt, hol nem volt, a nagy Magyar Alföld mezején, az arany kalásszal ékes róna kebelén, „melynek felette lenge délibáb enyelegve úz tündérajátékokat“, — játszva a kanyargó Kőrös vidékén — eldugva (egy csendesen álmódzó magyar róna) egy kis falucska éli százados történetét. A 60-as években nem háborgatva még a rohamosan haladó század zajától e kis falucska 6—700 lakója a régi idők egyszerűségében nem törődött a polgárosodás vívmányaival; roskadozó kis nádfedelű iskolája talán legelhagyatottabb épülete volt a falunak; alig látogatta tavasztól őszig egy-egy odatévedt módosabb gyermek; de a tél elég zajos volt; ősszel megnépesedett a kis hajlék, mert messze földön híres volt Egri mester úr gyönyörűen zengő hangjáról, mely az áhítatos lélek emelkedett érzéseit tolmácsolta vasárnaponként a falu csinos kis templomában. Meg is tanultak ő tőle szépen énekelni a falu ifjai s leányai s a vasárnap és a sátoros ünnepek gyönyörű énekei a távol vidék lakóit is becsalogatták az Egri uram falujába.

Az istentisztelet említett örömein kívül volt még egy öröme Egri uramnak, mely éjjele álmaiba, nappala gondjaiba mélyen beszövedött; melyről együtt álmództak, tervelgettek gondos, szerető élete párjával, a gyermekek „Lidi néni“-jével. Egy 8 éves kis szöske fiúcska volt ez, ki pajkos lármájával a roskatag hajlék csendjét, egyhangu unalmát el-el zavarta, a késő férfikornak késő hajtsása, de a nevető dédelgetésnek annál kedvesebb tárgya volt. Nőtt-nőtt a kis gyermek; tavaszi lepkevel, zümmögő bogárral, dudoló szellő-

vel telt meg kis világa ábrándos lelkének; beszédes ajkáról egyre szállt a víg dal, ének; s midőn alkony szállott a végtelen síkra, mely tarka játszi lepkeket, szellőt fészkebe üzött, a gondos apa öle fogta kis fiát s mesélt neki a hetedhét ország bűvös tájairól csodálatos dolgokat; majd a saját életéből mondott el egyet-mást, mint küzködött ő az étellel, szegénységgel, de beesületes maradt a kisértések között is, mint a bibliai Jób s az Isten meg is áldotta, mert bár szegény, de boldog, megelégedett. Aztán felhangzott a zsoltár; szállott a gyermek üde, ártatlan hangja csapongva, édesen, majd lágyan nyomába lépve hajlott zúgva, szeretettel az apa férfias, érces kísérete s csak olykor szűrődött át az ajtón a harmadik, az édes anya gyöngye remegő szava, ki szorgos munkája közben is belevegült a zsoltár esdő, epedő istenes szárnyalásába.

— Édes apám, Te oly sokszor beszéltél már nekem a jó Istenről, lehet őt látni? mutasd meg egyszer nekem — szólt ilyen alkalommal a tudni vágyó gyermek.

— Hát nem láttad még fiacskám? Ugy-e hogy megjídtél a multkor, mikor a réten a lepkeket kergetted s megdörrent fölöttünk az ég. Ő szólott akkor hozzánk, Ő küldte az esőt a rétre, vetésre, hogy legyen jó kenyerünk. Vagy emlékszel még a te kis könyvedre, az ember teremtésére, az özönvízre. Vagy nézd, ott a falon, azon a képen, az utolsó ítéletet; látod, mint hullanak le a gonosz emberek az örökké tartó tűzbe, mert hazudtak, loptak, bántották szüleiket, Istent, ne légy te olyan, édes gyermekem, szeresd te az Istent, szüleidet, az embereket.

— Én — édes apám, nem lopam soha — szólt apjához közelebb húzódva az élénk képzel-
* * *

gyermek, én . . . ugy-e . . . én nem megyek oda, oda ni, . . . én nem bántok senkit, a kis lepkeket a multkor Szabó Nagy Pista vette el, aztán eltépte a szárnyát, én nem bántom senkiét. — Nem, nem kis fiam, te jó vagy, ne félj. Isten csak a gonoszokat bünteti meg; téged szeret. Jer, imádkozunk s feküdjél le.

Igy multak az évek a szegény falusi tanító szerény hajlékában s elhozták, érelelték a szülők gondjait, terveit s ha esténként elbeszélgettek szegény sorsukról s gyermekük jövőjéről, ezer meg ezer szép tervet építettek az ő pályájáról s öregségük gyámoláról.

— Lásd édes anyja — szólt ilyenkor Egri uram — a mai világban nehéz boldogulni a tanult embernek; más szolgálja, csak hogy úr legyen; én ősz fejemmel mire haladtam; görnyedek a munkában, míg nektek ezt a sovány kenyeret megkeresem. Az a kérges kezű mester ember is dolgozik napestig, de szabad, ura magának s ha szorgalmas, körültekintő, józan, egy kis házat, földet, aprómarhát szerez magának, mint a városban Búki uram, kinek már a második háza épül.

— Édes uram, hiszen mind igaz ez — esengett „Lidi néni“ — de lássa Bárdos ügyvéd is szegény legény volt s mily szép vagyont kupergatott össze; a mi Ferkénk is okos gyerek, aztán szegény olyan gyöngye, vézna, megölné a nehéz munka. Jobb lenne, ha tanulna. Édes jó uram, ne öljük meg a mi egyetlen reményünket.

— Így folyt köztük napról-napra a csöndes vita. Végre az anya könyei legyőzték az Egri uram érveit s elhatározták, hogy a jövő évre beadják a d . . . i kollégiumba.

Sajnos, nálunk nem olyan egyöntetűek a nézetek, mint Ausztriában.

Államférfiak, politikusok, a nemzetgazdasági tudományok hivatott művelői, gazdasági egyesületek és testületek hangoztatják, hogy a gazdasági külön válás komoly veszedelmekkel fenyegeti a gazdaságot.

Tekintélyes ipari és kereskedelmi körök s a parlament többsége az ország anyagi helyzetének javulását s a magyar ipar erőteljes fellendülését várják az önálló gazdasági berendezkedéstől.

Vakmerőség és tulságos bizalom azok részéről, akik soha a nagy gazdasági kérdésekkel komolyan és behatóan nem foglalkoztak, akár az egyik, akár a másik álláspont mellett lándzsát törni s — amint már divat — az ellenkező nézetet egyszerűen lekicsinyelni.

Vakmerőség és elbizakodottság volna a mi részünkről az a törekvés, hogy hangulatot keltsünk egyik vagy másik irány mellett. De ismertetjük mind a két álláspont fontosabb argumentumait. Akit próféta lélekkel áldott meg a végzet, kísérelje meg ezekből azt megmondani: gazdagabbak vagy szegényebbek leszünk-e az önálló vámterület idejében?

— A vámközösség hívei a gazdákat nagy veszedelmekkel rémítgetik, ha felállítjuk a vámsorompókat. Azt mondják, hogy préda és nemzetellenes politika volna a vámközösség megszüntetése, mert biztos és védett fogyasztó piacra ma jobban szükségünk van, mint valaha.

Németországnak, illetve egész Európának agrár védvamos irányzata mellett nagyon nehéz lenne Ausztriából kiszoruló termény feleslegünknek kedvező piacot szerezni. Joggal számíthatunk arra, hogy a közös vámterületen terményeinket a védő vámok egész összegével drágábban fogjuk értéke-

síteni, mint amekkora árakat remélhetnénk akkor, ha értékesítésükkel a vámkülföldre volnánk utalva, ahol védővám nélkül lennénk kénytelenek versenyre kelni azokkal az országokkal, amelyek olcsóbban termelnek. Terményeinkkel csak súlyos védővámokkal terhelten juthatnánk el a fogyasztási piacokra s a vámokat a termelőre áthárítani nem lehetne, hanem azokat a termelőnek kellene viselnie.

A mezőgazdasági termények világversenye folyton élesebb lesz; a fogyasztó piacok mind jobban elzárkóznak. Tehát ha eddig nem éltünk volna is a kölcsönös szabad forgalmat, a kölcsönös szabad piacokat biztosító gazdasági szövetségben egy nagy fogyasztó területtel, mely mezőgazdasági termelésünk feleslegét felvenni képes, ugy most kellene egy ily gazdasági szövetséges társat keresnünk s termelésünk számára védett piacul biztosítanunk.

Ez a legszélsőbb álláspont, amely a gazdasági közösséget védi. Mellette szól a kiviteli statisztika s Magyarország agrár helyzete.

A másik oldalon az ipari és kereskedelmi érdekek állanak, amelyek a teljes gazdasági különválást sürgetik. Ezekről a jövőben szólunk.

Költözködési szabadság.

Az ember egyik legnagyobb joga kétségtelenül az, hogy szabadon választhatja meg lakhelyét és munkaerjét ott érvényesítheti, ahol akarja, vagy ahol legjobban tudja.

Magyarország törvényei még abban a korban is, amikor minden európai állam a röghöz kötötte a jobbágyot, meglehetősen szabadelvűek voltak a költözködési szabadság tekintetében. A Dózsa-féle parasztlázadás után ugyan kimondta az ország a helyhez kötöttséget, de történelmi emlékeink arról tanuskodnak, hogy a szigor csak papíron volt meg; az életben nagyon könnyű volt a jobbágyt lakhelyét és gazdát cserélni. Amint Magyarország szívesen, talán tulságosan

nem hallanók többé az ő zsoltaírait, az ő egekbe járó szép hangját s beborulna az ő csillagos ége a mi kedves Nagy Szotyori bátyánknak, Debreczen város híres orgonistájának. Inkább vigasztaljátok meg Isten és apátok kegyelméből gazdag tarisznyátokból egy kis szalonnával, hogy ne zörögjön úgy a csontváza szegény gyerekeknek. Aztán megtanulhatnátok tőle egy kis mórest is, meg pisdát vehetnétek a szorgalmáról; Ferkó első mindig az osztályában; a kis ujjában több van annak, mint az egész vén kollegium gyerekeinek a fejében. — De ni csak, mi a mennydörgős ménkű lett Ferkó öcsém, — folytatta a protektor; — ne pityeregj na, hisz nem baj a ha sovány vagy is, majd meg hizol valami zsiros parókián. Ilyen zsolttárral, imádsággal bélelt gyerek még püspök is lehet. Mi? No, ne mókázz! Mi lett? No, gyer ide, no. Ti meg himpellérek elhallgatatok, mert a szátokba tömöm ezt a brugót (a kollegium cipője), hogy meglátjátok tőle Ábrahám kebelét! No, mi bajod Ferkó, ki vele!

— Hagyja el János bátyám — szólt búsan a gyerek a nagy diáknak, — nem szeretek panaszkodni. Nincs nekem ugyse semmi bajom.

— Miért nem mentek lézengeni most ebben a jó időben — mordult a többi lakótársakra János diák, a szoba parancsnoka; jól tudta, hogy Egri Ferkó szegényi baját mások előtt elmondani; ő azonban mindig védelmébe fogadta a gondatlan gyermeki tréfa, gúny üldözöttjét, ki nem védte magát s megnyerte vele a szemérmes gyerek bizalmát.

— No hát, halljuk fiam a bajt, én apád vagyok, hát majd megvigasztallak valahogyan.

Az édes apa emlegetésére még jobban meg-

szívesen látta a jövevényeket, éppoly nem gátolta a kivándorlást sem.

Az egyéni szabadságnak mindig fokozottabb tiszteletével találkozunk, mint a hűbéri rendszer alapján berendezkedett államokban.

Az új kor szabadelvű felfogása pedig a költözködési szabadságot feltétlenül respektálja s elismeri. Még a kivándorlást sem korlátozza, legfeljebb némi formásokhoz köti rendőri és közgazdasági szempontokból.

Magyarországon csak akkor jutott felszínre a költözködési szabadság korlátozásának kérdése, amikor a kivándorlás különösen a felvidéken veszedelmes mérvet kezdett ölteni. A hatósági beavatkozás azonban már nem használt. Hiába tartóztatták fel a kivándorlókat, hiába üldözték az ügynököket, a nép egyre tódult Amerika felé. A költözködési szabadságának elve el volt ismerve; az utlevél kényszerű pedig ki lehetett játszani.

És az állambatalom tehetetlenül nézte azt a munkát, amelyet a hajózási társaságok ügynökei kifejtettek. Tehetetlenül nézte, miként fosztják ki a nyomorult kivándorlókat Hamburgban, Brémában s az Óceánon túl lelketlen kufárok.

Hiába aukétezték, tanácskoztak; a szolgabírákat hiába utasította a kormány nagyobb éberségre. Nem használt semmi.

Az bizonyosnak látszott, hogy a kivándorlást megakadályozni, megszüntetni egyelőre nem lehet. Ekkor azután az a jelszó került felül, hogy a kivándorlást nem is kell akadályozni, hanem meg kell védelmezni a hazájától megváló népet a telkiismeretlen üzérkedéstől.

Ennek az eredménye lett a kivándorlás megkönnyítése, ellenőrzése, az utlevelek szerzésének könnyebbé tétele.

Beleestünk abba a végletbe, ahol az állam maga segíti elő a kivándorlást a saját kárunkra s az egész nemzet gazdasági életének nagy veszedelmére.

Neki örültünk mindnyájan annak, hogy ime Magyarország kormánya a tengeren túl élő, a hazáját elhagyó magyar fölét is kiterjeszti védő karját; az ügynököket kikergeti az országból s az elhagyott hazához való ragaszkodást erősíti avval a gondoskodással, amelylyel érezteti a kivándorlóval, hogy a haza őt nem hagyta el s hozzájuk tartozik, bárhová megy is.

Ennek a gondoskodásnak azonban a kivándorlás növekedése lett a következménye. Nálunk legalább nagyon megsaporodott a kivándorlók száma. Azelőtt itt-ott lehetett csak hallani, hogy zalai ember Amerikát járja; most pedig az év eleje óta 500 ember kapott utlevelet az alispáni hivataltól.

Igaz, hogy a kivándorlás okai mélyen gyökereznek a gazdasági viszonyokban. Egészséges gazdasági viszonyok között, ahol a munkára való alka-

eredtek a Ferkó könnyei s csaknem kétségbe esve borult a kissé érdes, de jószívű diák karjára.

Igen, János bátyám, maga most az én apám, mert az én édes apám tegnapelőtt meghalt, ezt is alig tudta elmondani fudokló hangjával.

Nem is tudott többet mondani a gyermek. Láz fogta el s egész éjjel gyötörték a nehéz álmok. Az ifjuság azonban győzött a gyöngye szervezeten is. Most még szótlanabb lett, de szorgalma megkétszereződött; mert egy nemes ól — mely csaknem rögeszméjévé lett — sarkalta, kergette, üzte: neki szegény jó öreg anyját kell eltartania, mint azt elhunyt édesatyja annyiszor szívére kötötte. Helyzete azonban rosszabb lett; a szerető anya eddig csak küldözgetett egy kis eleséget, kenyéret, olykor szép fehér kalácsot, pogácsát, szalonnát s a kollegium brugójával együtt valahogy csak eléidegült. De most el-el maradozott az anya segítsége is. A szegény tanító nem hagyott hátra vagyont s az özvegynek alig volt betevő falatja. Egri Ferkó többször volt éhes, mint jóllakott. De kitartó volt, tanult és nem panaszkodott senkinek, nem kért senkitől; pedig társainak a ládái többnyire jól el voltak látva ennivalóval; sült, főtt a gulyás, pörkölt, burgonyás tészta, tarhonyás, kásás krumpli pöffögött a diák konyhán esténeként.

Ferkó kint bolyongott a népes utcákra, sóváran nézte a sátoros kofák gazdag asztalait, a boltok kirakatait; órákig el-elődögölt éberen s kifáradva dőlt az egyszerű szalma ágyra és sírt, sírt és senki se látta könnyeit, senki se hallotta panaszait.

(Folyt. köv.)

Messze földön híres volt a d . . . i főiskola. A tiszántúli gazdag rónaság vége küldte ide gyermekeit. Az iskolai év kezdetén sűrűn érkeztek a hol módosabb, hol szegényebb falusi szekerek; az érkező diáknépség bámulva nézett a hatalmas falakra; a szekerekről lekerültek a ruhás ládák, az elemózsiaival telt zsákok, fazekak s pár nap múlva megkezdődött a főzés, sütés a diákkonyhán. Az édes szülék, rokonok hazamentek s a nebuló maga maradt a vén kollegium atyai gondjaira bízva sorsát.

Ide került be a mi Ferkónk is boldogan, vágyva a vén falak titkai után, mikről édes atyja oly sokat mesélt neki a tűzhely pislogó fényénél. Csakhamar bejárta a nagy épület minden zegér-zúgát; megmozdultak az eltűnt idők alakjai: a sáttant idéző Hatvani, a szabadságharc nagy emberei; hallotta lépteiket, kardjuk csörrenését.

Néha ijedés fogta el a hűvös, zajtalan folyosón, szellemeket látott a homályos zugokban és sietett társaihoz, hogy elűzze ábrándozásának rémképeit.

— Te Ferkó, — szólt hozzá egy alkalommal egy borzas mendikáns gyerek — addig jársz ott azon a nagy lépcsőn, míg Hatvani belódt valamilyik ördöngős szobába s vacsorára a török császár konyháján trancséroznak fel.

— No köszönöm — szekundázott rá egy bagoly diák — nem szeretnék én ott vendég lenni, a hol ilyen ösztövért jószágot kínálnak.

— Ne bántsátok azt a gyereket — fogta védelmébe egy füst feihőbe temetkezett bassus hang a megtámadott gyereket — mondom néktek, a mely napon Egri Ferkót elkapná a sáttant, megszünnék a mi gyönyörűségünk az égiekben;

lom, keresetforrás sok; ahol a munka jutalma kielégítő, csak a kalandorok keresnek új hazát és új teret. De a kalandorok tömegekben nem vándorolnak. Magyarországból pedig nagy tömegek igyekeznek az új világba.

Kétségtelen azonban, hogy a kivándorlás szerfelett való megkönnyítése nagyon sok olyan embert ösztönöz az átköltözésre, akiknek nincs okuk arra, hogy itt hagyják szegényes, de biztos existenciájukat s nem is jutott volna eszükbe a kivándorlás, ha az könnyű és olcsó nem volna. Elmennek szerencsét próbálni, világot látni.

Amíg az utlevelet nem osztogatták olyan könnyen s a Cunard Line nem vitte 170 koronáért az embereket New-Yorkba, minden béres embernek és napszámossal nem volt Amerika az ideálja.

A humanizmus és a szabadelvűség elvei érvényesülnek az új rendben. Ha azonban mérlegeljük azokat a nagy közgazdasági hátrányokat, amelyek a kivándorlás emelkedésével járnak, kívánatosnak tartjuk, hogy az elvek némi korlátok között érvényesüljenek. A nemzet érdekeit nem szabad feláldozni csak azért, hogy az egyéni akarat feltétlenül érvényesülhessen.

A feltétlen szabad mozgás nagy iparúzó országok részére erőforrás, ránk nézve erő veszteség. Könnyen beszélhet az elvek tisztaságáról az, akinek az elvek még hasznát is hoznak. A yankee nem szorult arra, hogy munkaképes emberek szabad mozgását a legkisebb mértékben is akadályozza; a munkára képtelent és a koldust azonban már nem ereszti be a dollárok szent honába, mert az nem produkál, nem visz be tőkét, csak fogyaszt és elvinni akar.

Lám mi megfordítva cselekszünk. A munkaképes elemnek utat nyitunk a kivándorlásra, a koldusainkat pedig megtartjuk magunknak s nem állunk utjában annak a rengeteg parazitának, amely ezrével tödul Magyarországra. A nyakunkon van a eiganý horda, amely folyton szaporodik, mert ha nem türik meg Németországban és Ausztriában, betelepülnek hozzánk. A Romániából való áttelepülés is egyre tart s nincs olyan város, ahol egy csomó külföldi ember ne találna kenyeret és jólétet.

A mi munkaerőnk pedig átszivárog lassanként Amerikába.

Egy rövidlátó statisztikus kiszámította, hogy a kivándorlásból nekünk még hasznunk van, mert hány milliót küldenek és még hányat hoznak haza az amerikai magyarok! Tehát szaporodik a nemzeti tőke. Azt azonban nem számította ki a nagy nemzetgazda, hogy mit veszünk avval, ha a nemzet fogyasztó képessége nem emelkedik, ha az intenzív gazdálkodásra munkaerő hiánya miatt egész vidékek nem tudnak áttérni.

Amíg Magyarország östermelésének produktumait önmaga elfogyasztani vagy feldolgozni nem tudja, addig gyarmat marad s hiábavaló minden önállósági törekvés. Felállíthatjuk a vámsorompókat, de iparunkat mindig kénytelenek leszünk kiszolgáltatni a külföldnek azért, hogy legalább a föld jövedelmező legyen, mert ezt az egy biztos jövedelmet még ideig óráig sem nélkülözheti a nemzet.

Azok a hazaküldött milliók csak szerény kamatai a mi veszteségünknek.

Nem akarunk reakcionárius elveket hirdetni. Aki menni akar, azt erőszakkal visszatartani nem lehet. De az könnyelműség, hogy az állam s a hatóságok maguk élesszék a kivándorlási kedvet.

A számok nem hazudnak. A kivándorlás legújabbán nagyon emelkedett. Arra számítottak, hogy a visszavándorlás is emelkedni fog. Ez a számítás be is vált. A visszavándorlás szintén fellendült, de csak azokat hozzák vissza ingyen a Cunard hajói, akiket Amerika be nem vesz, vagy akiket ottkűnn letipor a kéréhetetlen verseny.

Ezek a számok arra intenek, hogy a kivándorlás megkönnyítése ellen állást kell foglalni minden tényezőnek. A nemzet érdeke azt követeli, hogy szegényen is itthon maradjunk. Talán a mai generációnak zokon esik a küzködés, de az utódok csak akkor veszik hasznát a munkának, ha ennek az országnak népessége szaporodik, fogyasztó-képessége emelkedik. A keresetforrások szaporodására csak sűrű népesség mellett lehet várni.

Igenis védelmezze az állam kivándorolt fiait, de öngyilkos politika az, mikor megengedi, hogy ezrével toborozzák a hajóra a munkabíró népet, amelynek majd csak hogy úgy nem kínálják az utlevelet, a kivándorlási tanácsokat és egyéb szükséges jókat.

Még csak angol nyelvemester kellene minden

faluba, aki a Cunard ügynökségét is elvállalná. Legalább minden ember, aki előbb Amerikáról semmit sem tudott, kedvet kapna egy kis tengeri utra, eladná a kis földjét, házat, tehenét s vagy amerikai polgár lenne belőle, vagy visszajönné községi szegénynek.

Az amerikai gyöngyöletről, busás napszámról sokan beszélnek a népek, de a kivándorlók nyomoruságáról vajmi keveset. Azaz hogy talán mégis... A kormányrendeletek a hivatalos lap hasábjain elmondják, hogy Canadában kellemetlen a klíma, Alaskában gyilkos hideg van s Braziliában becsapják az ültetvényesek a munkást. A vasuti várótermekben és kocsikban pedig szép cifrára festve ott diszeleg a kivándorlók hajója avval a biztosítással, hogy az utas bort és cognacot is kap. Persze ezt meglátja a paraszt ember, ellenben a hivatalos rovatokat nem olvassa.

Hát csak had menjenek. Mi pedig, akik itthon maradunk, ábrándozhatunk arról, hogy mikor lesz Magyarországból Belgium? A vámsorompók felállítását után azonnal; vagy még várni kell egy kicsit? Legalább addig, amíg a kivándorolt munkaerőt Csehországból és Ausztriából importált új magyarokkal pótoljuk.

Képviselőtestületi gyűlés.

Zalaegerszeg r. tan. város március hó 20-án rendkívüli közgyűlést tartott, amelynek fontos tárgya a nyugdíj szabályrendelet megalkotása volt.

A képviselőtestület tagjainak egy harmad része volt csak jelen a közgyűlésen, amely élénk vita között délután egy óráig tartott. A póttárgysorba felvett ügyekre nem került a sor s a közgyűlést másnap délelőtt folytatták.

Várhidy Lajos polgármester ismertette s előterjesztette a nyugdíj szabályrendelet tervezetét, amelyet a tanács kidolgozott, a pénzügyi és jogügyi bizottságok pedig egyes részeiben módosítottak.

A tervezet főbb vonalaiban a megyei szabályrendelet alapján készült. A nyugdíjazási szabályok ugyanazok; kivéve azt a pontot, amelyben a városi tisztviselők szolgálati idejének 1885 évtől való beszámítása mondatik ki.

A nyugdíjalapot a város akként létesítené, hogy 50.000 K tőkének évi 5%-os kamatjáért szavatottságot vállalna, tehát 2500 koronát venne fel évenként a nyugdíjalap javára a költségvetésbe. A tisztviselők fizetésük 4%-ával, fizetésemelkedés esetén az emelkedés 10%-ával s a jövőben megválasztandó vagy kinevezendő tisztviselők évi fizetésüknek szintén 10%-ával járulnának az alaphoz.

Nyugdíjra jogosult minden rendszeres állásban levő tisztviselő és szolgáló.

A tervezet, amelyet a polgármester tanulmányozás végett a képviselőtestület tagjainak elküldött, nem találkozott a képviselőtestület általános helyeslésével.

A nyugdíjalap létesítésétől ugyan egyetlen képviselőtestületi tag sem zárkózott el, de első pillanatra nagyon súlyosnak tűnt fel az a teher, amelyet a város a nyugdíjigények kielégítésével magára vállal. Ez a felfogás annál is inkább jogosult volt, mert a tervezet a 25. §-a kimondja, hogy ha a létesítendő alap jövedelmének, illetve a város által megszavazandó évi 2500 koronának és a tisztviselők járulékainak 90%-a a nyugdíjigényeket nem fedezné, ebben az esetben a város a hiány fedezéséről pótdó kivetésével gondoskodik.

Faragó Béla kimutatta, hogy az alap a nyugdíjigények fedezésére már az első pillanatban sem volna elég. Magasnak találja a nyugdíjigényeket s alacsonyának a tisztviselők hozzájárulását. A tervezetet pusztán pénzügyi szempontból bírálja s miután olyan intézményt akarna létesíteni, amely feltétlenül reális alapokon nyugszik, erre nézve pedig a tervezetben garanciákat nem lát, azt kéri újból való átdolgozás végett bizottsághoz utasítani.

A városnak tudnia kell, hogy az alap létesítése mekkora áldozatokat követel; ennek a kiszámítását, sőt a valószínűségi számítását is kizárják a tervezet egyes szakaszai. Nevezetesen kifogásolja, hogy azok nyugdíjigénye is honoráltatik, akik közválasztásnál kimaradnak s hogy a régiebb tisztviselők szolgálati ideje husz évre visszamenőleg beszámíttatik.

Dr. Kele Antal első sorban megjegyzi, hogy a tervezet teljesen a megyei nyugdíj szabályrendelet alapján készült ugyan, de abból a tiszt-

viselőkre nézve terhebb szakaszok kihagyttak. Nevezetesen a tervezet nem ismeri a kordíjat, amelyet azok a megyei tisztviselők kötelesek a nyugdíjalap javára fizetni, akik megválasztásuk vagy kinevezetésük alkalmával 40-ik életévüket betöltötték.

Fizetés emelkedés esetén a városi alkalmazottak a különbözet 10%-át volnának kötelesek fizetni, holott a vármegyei tisztviselők 30%-ot fizetnek. Az állam pedig a különbözet 33%-át vonja le. — A régi tisztviselők összes szolgálati idejének beszámítását méltánytalannak találja a fiatalabbakkal szemben, mert az ezek által fizetendő összegeket az esetleg rövid idő múlva nyugdalomba vonuló alkalmazottak nyugdíjai emésztik fel. — Kifogásolja azt is, hogy a tiszteletdíjat élvező tisztviselők szintén nyugdíjban részesíttessenek. A városi ügyész, orvos, bába, állatorvos existenciája nem a várostól kapott tiszteletdíjra van alapítva, ezek tehát nyugdíjra számot sem tarthatnak.

Dr. Obersohn Mór a tervezetet elfogadásra ajánlja. Szerinte ebben a kérdésben nem a Faragó Béla által hangoztatott finánciális szempontok a döntők, hanem a városnak az az erkölcsi kötelessége, hogy alkalmazottait öregségükre a koldusbottól megmentse. A képviselőtestület a város érdemes tisztviselőinek eddig is adott kegydíjat, amelynek összegét a tervezetbe lefektetett elvek szerint állapította meg. A megterhelhetetéstől nem kell tartani, mert alig három-négy olyan tisztviselője van a városnak, akik a szabályrendelet életbelépése alkalmával azonnal nyugdíjigényt szereznek. A többi fiatal ember, akik hosszú időn át fizetik a hozzájárulást s mire nagyobb mérvű megterhelhetetés fog bekövetkezni, az alap annyira megszilárdul, hogy a terhet el is bírja.

A vitában részt vettek dr. Czinder István, Hajik István, dr. Rosenthal Jenő, Baly Béla, dr. Csák Károly. A polgármester védelmezte a tanács álláspontját, de hozzájárult, ahhoz a javaslatához, hogy a tervezet újból bizottsághoz utasíttassék, s bár azt a jogi és pénzügyi bizottságok már tárgyalták.

Egyelőre tehát a nyugdíj-tervezet lekerült a napirendről, de a polgármester gondoskodott róla, hogy az ügy el ne posványosodjék. Mult szerdára összehívta a bizottságokat, amelyek a tervezet már át is dolgozták. A módosításokat más helyen közöljük.

Ezután az aggópolda ügyének rendezése következett.

Emberemlékezetet meghaladó idő óta a vármegyeházzal szemben egy kis földszintes ház s vele kapcsolatban kis kápolna állott. A házban a város szegényei, elnyomorodott, munkaképtelen öregek laktak, akikről a város gondoskodott. A nép ispitának, a hivatalos terminológia aggópoldának hívta a kis házat. A vele összefüggésben álló kis templom „ispita kápolna” volt mindig, amióta írásos nyomokat lehet találni.

Az aggópolda fenntartására felhasználott összegeket a város külön számolta el s azokat a hagyományokat és adományokat, amelyek az ispita Lázárai részére a városi pénztárba folytak be, külön kezelte. Így lassanként megszületett az „aggópolda alap”.

Boldogult Botffy Lajos polgármester a város közepén fekvő aggópoldát felépíttette. A szegények részére bérházat szereztek s az ispita helyén épült házba beköltözött a postahivatal és rendőrkapitányság. Az épületet az aggópolda tulajdonának vélték.

A vármegye azonban azt sürgette, hogy a város állapítsa meg: honnét származik az aggópolda alap s mire volt az rendelve? A nép ispitának hívta a régi házat; nem volt-e az valaha tényleg kórház s nem volna-e joga a közkórháznak az alapot bekebelezni?

Pülöp József aljegyző felkereste a város levéltárában a legrégebbi írásos emlékeket s megtalálta az 6-ispita, amin akkor nevezték, koldusai részére kiadott összegekre vonatkozó számadásokat 1784 évtől kezdve. Ezek a számadások igazolják, hogy az ispitának alapja soha sem volt. 1784-ben a város adott a koldusok részére 562 frtot s a város tartotta el azokat részben saját pénzből, részben adományokból.

Pintér Máté püspöki urodalmi tisztartó hagyott először nagyobb összeget — körülbelül 7—800 forintot az „ispitabeli koldusoknak.” A hagyományt a város vette át s ezen szerezte az aggópolda telkét a Tüttősy örökösöktől. Innét származhatott az, hogy az aggópolda alapot Tüttősy alapnak is nevezték.

A számadások mind azt bizonyítják, hogy az aggpolda alapítványi jelleggel soha sem bírt. A telek már a helyszíneléskor a város közönsége nevére kebelezetett be.

A képviselőtestület kimondta, hogy az aggpolda alapot megszünteti s az ezen címen szereplő készpénzt a szegényalapba beutalja.

Az 1904 évi gyámpénztári számadást és mérleget a képviselőtestület jóváhagyta s azt a törvényhatósági bizottsághoz felterjeszti.

A dr. Mangin Károly-féle ovodai alapítványára vonatkozó alapító levél, a volt állami szőlőtelep haszonbérbeadására s a vágóhid felé vezető úton eladott házhelyekre vonatkozó szerződések jóváhagyattak.

A város nyugdíjalapja.

Zalaegerszeg város pénzügyi és jogügyi bizottsága szerdán foglalkozott a városi alkalmazottak nyugdíjszabályrendeletének tervezetével s azt hisszük, sikerült olyan megoldási módokat találnia, amelyek a képviselőtestület minden tagját megnyugtathatják s a szabályrendelet a bizottságok által javasolt formában megalkotható lesz.

A bizottság legelső sorban megállapodott abban, hogy nyugdíjban csak rendszeresített állásra megválasztott vagy kinevezett tisztviselők és szolgák részesíthessenek. A tiszteletdíjasok, tehát a városi ügyész, orvos, bába és állatorvos, valamint a rendőrlégénység azonban nyugdíjat ne kapjanak. Eszerint a városnak nyugdíjra jogosult tisztviselői és alkalmazottai: a polgármester, egy tanácsnok, pénztáros, ellenőr, számvevő, adóhivatalnok, mérnök, városkapitány, körgyám, városgazda, végrehajtó és négy szolga.

A jegyzők a megyei jegyzői nyugdíjintézet tagjai, tehát ezek a várostól nyugdíjat nem igényelnek. A jövőben megválasztandó jegyzőknek 15 nap alatt nyilatkozniuk kell, hogy a városi, vagy megyei nyugdíjalaphoz akarnak járulni.

A rendőrlégénység nyugdíjigénye tekintetében a bizottság egyelőre azért nem határozott, mert a közrendészeti szolgálatnak a kir. esendőséggel való ellátása van tervbe véve. Ha a lépések sikerre vezetnek, a városnak legfeljebb négy polgári rendőrré lesz szüksége. A bizottság hangsúlyozta, hogy a szolgálatban maradó rendőrök nyugdíjigényét szintén elismeri, miután azonban ezuttal még a szükséges létszámot nem ismeri, a kérdést függőben hagyja. A szervezési szabályrendelet módosításával módjában lesz a képviselőtestületnek később is a rendőrlégénység nyugdíj ügyében határozni.

A bizottság ezután azt igyekezett határozottan megállapítani, hogy a nyugdíjalap létesítésével a polgárságra mennyi teher hárul. Tekintettel arra, hogy a valószínűségi számítások nem vezetnek megnyugtató eredményre, a legelőszerűbbnek látszott a hozzájárulásnak adó százalékos való kifejezése. A bizottság tehát azt javasolja a képviselőtestületnek, hogy a nyugdíjalap javára az összes állami adók 2% ának megfelelő összeget adjon fel. Vagyis évről-évre 2% pótdadónak megfelelő összeg állítassék be a költségvetésbe a nyugdíjigények fedezésére.

Ez természetesen nem jelenti a pótdadó emelkedését mindaddig, amíg a nyugdíjalaphoz való hozzájárulás fedezésére akár a város egyéb jövődelmeiben, akár megtakarításokban kellő fedezet lesz. Vagyis nem 2% pótdadó emelésről, hanem 2% pótdadónak megfelelő összegnek a költségvetésbe való beállításáról van szó.

Hogy a várost ennél az összegnél nagyobb megterhelés ne érhesse, a bizottság arra az álláspontra helyezkedett, hogy a város a nyugdíjigények teljes kielégítését nem biztosítja, hanem ha a 2% s a tisztviselők járuléka a szükségletet nem fedezi, a nyugdíjak aránylagos leszállításának van helye.

Az eddigi szolgálati idő beszámítására nézve a bizottság úgy módosította a tervezetet, hogy azoknak a tisztviselőknek és egyéb alkalmazottnak, akik tíz évnél régebben szolgálnak, 10 évet számít be; a tíz éven aluli szolgálati idő pedig teljesen beszámítandó.

A tisztviselők hozzájárulása tekintetében a megyei szabályrendelet intézkedései fogadtatnak el; avval a különbséggel, hogy akik a szabályrendelet életbeléptekor 40 évesek elmultak s már a város szolgálatában állnak, kordiját nem fizetik, mert ez esetben az egyébként is csekély

fizetés 14%-át kellene levonni a nyugdíjalap részére, a mi a megélhetést tenné lehetetlenné.

A hozzájárulás tehát állandóan az évi fizetés 4%-a; belépési díj gyanánt egyszer és mindenkorra a fizetés 10%-a; fizetés emelkedés esetén a különbözet 30%-a. A kordij a jövőre nézve 10%-ban állapított meg.

A nyugdíj mérve, az övezetek és árvák el látása, a nyugdíj igény beállta stb. tekintetében a szabályrendelet teljesen megfelel az állami tisztviselőkre fennálló törvénynek s a megyei szabályrendeletnek.

Azt hisszük, hogy ezzel a kérdés meg is van oldva. A polgárság újabb terhet alig vesz magára s amennyiben újabb megterheléstről lenne szó, az az aggodalom, hogy a kötelezettség fokozódhatik s a fokozás határa előre meg nem határozható, el van osztatva. A város képviselőtestülete kimondja, hogy 2% pótdadónak megfelelő összeget ad, többet nem. Ha nem volna elég, a nyugdíjigényeket kell leszállítani, mert a terhet fokozni nem lehet.

Nem vitatkozunk afelett, hogy méltányos e a nyugdíjak leszállítása, vagy nem. Kényszer intézkedésről van szó. 76% pótdadó mellett tudnia kell a polgárságnak, hogy mennyi terhet vállal magára, mert a 76% már nem messze van a végső határtól. Nem teheti meg azt, hogy olyan kötelezettséget vállaljon, amely folyton növekedhetik.

A bizottság módot keresett és talált is arra, hogy a kötelezettség mérve fixirozva legyen.

A tisztviselőknél pedig legalább néhány ezer korona biztosítva lesz a nyugdíjak fedezésére.

De a bizottság számítása szerint az így biztosított bevétel — a legrosszabb eseteket kivéve — nem csak arra lesz elég, hogy nyugdíjakat fedezze, hanem még tőkeképzésre is marad valami. A város terhe tehát csak esökkenhet, de nem emelkedhetik.

A tervezetet mostani formájában a képviselőtestület bizonyosan el fogja fogadni s ezzel régi tartozását rója le, amelynek beváltását ön-maga is sokszor sürgette, de eszközök hiánya miatt nem valósíthatta meg.

Most találtak rá módot, hogy megvalósulhasson; most már csak jóakarát kell hozzá.

Nemzeti ünnep.

A zalaegerszegi ifjusági egyesület múlt vasárnap délután ünnepelték meg a szabadság napját. A legősintébb örömmel olvastuk a meghívót, amely öt egyesületnek a hazafias érzésben való összeforrásáról beszélt a közönséghez. Más utakon járó, más és más célok szolgálatában álló egyesületek együtt akarták megülni március 15-ikét, mert a különböző élethivatás, a különböző felfogás és szervezet elválaszthatja őket az életben, az esztendő minden napján, de március 15-ikének diésfényében egygyé kell olvadni a szívek minden érzésének a nemzeti eszme szolgálatában. Lehetnek külön jelszavaink és külön zászlóink, de március 15-én csak egy zászló loboghat ebben a hazában: a diadalmas trikolor; és egy jelszava lehet minden magyar szívnek: éljen a haza, a szabadság, egyenlőség, testvériség!

A tiszta lelkesedés, a testvéri ölekezés szép napja volt a vasárnapi ünnep, amelyet a kath. legényegylet, a kereskedő ifjak, az iparos ifjak a szabómunkások és építő munkások együtt rendeztek. A rendezésből és szereplésből kivette a részét mindegyik egyesület, de különösen elismerés illeti a vezetőket: Kun Vilmos főgimnáziumi hittanárt (a kath. legényegylet elnöke), Horváth József tanítót (a kath. legényegylet karmestere), Porkoláb Gyula ág. ev. lelkészt (az iparos ifjak önképző egyesületének elnöke), Balassa Benő keresk. iskolai tanárt (a keresk. ifjak egyesületének elnöke), Fenyvesi József pénzügyi tisztviselőt (az egyesület igazgatója), Stern Pál szabót (a szabómunkások szakszerveletének elnöke) és Baranyay Péter kőművest (az építő iparosok egyesületének elnöke), akik az ünnepélyt létrehozták.

Az „Arany Bányai” díszterme ezrekre menő embertömeget fogadott magába. Egy talpalatnyi hely sem volt üres. A karzaton is szorongott a nép.

Az ünnepély a „Hymnusszal” kezdődött, a melyet a legényegylet vegyes kara énekelt Horváth József tanító vezetésével.

Fenyvesi József sikerült megnyitó beszédet mondott, amelyben hangsúlyozta, hogy a magyar ifjuság a haza szeretetében mindenkor egyesül s

ha kell, életét és vérért is feláldozza március szent hagyományaiért.

Sipos Ernő Ábrányi Emilnek „Gloria” című költeményét szavalta mély érzéssel, nagy hatással.

Baranyay Péter a „Nemzeti dalt,” Stern Pál pedig Petőfinék „Egy gondolat bánt engemet” című költeményét szavalták.

Porkoláb Gyula ev. ref. lelkész mondta az ünnepi beszédet. A szeretetről beszélt, amely március 15-én diadalt ült Magyarországon. Mert a szeretetből fakad a szabadság, az egyenlőség, a testvériség. A haza szeretetét a szívekbe oltotta az Isten és hiába mondtja valaki, hogy nincs hazája, azt a földet, amelyben őseinek csontjai porlanak, amelyen gyermek éveinek ártatlan örömeit élte, lelkében mindig hazájának vallja.

A magyarnak kétszeresen kell szeretnie ezt a földet, mert nincs rokona, nincs barátja. Végleg le kell döntenie azokat a válaszfalakat, amelyeket március idusa tört keresztül. Ne legyen válaszfal köztünk; legyünk mindnyájan magyarok s lelkeinkben ápoljuk a szeretet tüzét, amely megteremtette március 15-ikét. Uralkodjék minden magyar lelkén a hazaszeretet s legyen szabad és hatalmas a haza.

Szalay Samu tanító (Petőfi) és Zimicz Annuska (a nemzet géniusza) Porkoláb Gyulának „A honvéd álma” című párbeszédét adták elő. A költői művelve van hazafias lényű, magasan szárnyaló lelkesedéssel. Szalay Samu érzelmes előadása és a bájos géniusz kedves szavalása nagy hatást keltenek. Szalay még Petőfi arcát is utánozta. Sikerült Petőfi maszkja volt. A géniusz bájos, kedves jelenség s előadásán meglátszott, hogy szíve érzi, amit ajka mond.

A zárszót Kun Vilmos hittanár mondta. A hazaszeretetről beszélt az ő megszokott higgadt modorával, amely mégis lelkesít, mert őszinte és keresetlen.

A dalárda a Szózatot, utána a Kossuth nótát énekelte.

Az ünnepélyt társasvacsora követte, amely éjjel után egy óráig a közönség jó részét együtt tartotta.

Hivatalos-rovat.

I.

Közhírré teszem, hogy az 1888 évi VII. t. o. 17 §-a, az 1894. évi XII. t. c. 23 §-a, az 1900. évi XVII. t. c. valamint a nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi miniszter 104300/111. 2. 1901. sz. rendelete értelmében a tavaszi haszonállat vizsgálatot Zalaegerszeg r. t. város területére f. évi április hó 16-ára tűzöm ki.

A lovak vizsgálata a vásártéren április hó 16-án reggel 7 órakor veszi kezdetét és d. e. 1/2 11 óráig eszközöltetik.

A szarvasmarha, juh, sertések vizsgálata ugyan ezen napon d. u. az állatok tartózkodási helyén fog eszközöltetni.

A fent hivatkozott ministeri rendelet értelmében a haszonállat vizsgálatra a következő irányelvek mérvadók:

A lovak elővezetése akként eszközöltetik, hogy az egyes állatbirtokosok állat állományára egymással ne érintkezzenek. Azon állatbirtokosok, kik lovaikat a kijelölt vizsgálati helyre és időre elővezetni nem akarják, kötelesek ebbeli szándékukat a rendőrkapitányságnál a vizsgálat megkezdése előtt írásban bejelenteni és állataikat saját költségükön a vizsgálatra illetékes állatorvos által 8 napon belül megvizsgáltatni.

Azon állatbirtokos, aki állatorvossal rendszeresen és állandóan felügyeltet állataira, nem tartozik lovait a tavaszi vizsgálat alkalmával a kijelölt vizsgálati helyre elővezetni, azokat a kezelő állatorvos köteles a tavaszi haszonállat vizsgálat határnapját megelőző 3 napon belül darabonként megvizsgálni és az eredményt a vizsgálatot teljesítő állatorvossal közölni.

A tavaszi haszonállat vizsgálat alkalmával a m. kir. állatorvos (Poigár Arnold) a már pusztá szemmel is észrevehető szembírában szenvedő és az állatbirtokosok által a befedeztetés szempontjából kívánt megvizsgálás végett elővezetett kancákat, főleg a szembírá keletkezési oka, illetve átöröklő természetét (havi vak) tekintetében alaposan megvizsgálni és az eredményről igazolványt kiállítani tartozik. Az ezen alkalmával végzett ilyen vizsgálat és erről kiadott igazolvány díjmentes. Ugyancsak köteles a vizsgálatot teljesítő állatorvos ez alkalmával az állatbirtokos által beteg vagy betegyanusnak

bejelentett állatait alaposan megvizsgálni és ezek gyógykezelésére vonatkozó utasítást díjtalanul megadni.

Felhívom végül az állatbirtokosokat, hogy állataikat, melyek előzőleg megvizsgálva nem lettek, a kitűzött időben elővezessék, illetve tartózkodási helyükön otthon tartsák.

Ezen intézkedések megszégése a törvény 17 §. és 154 §-ának C. pontjában előírt megtorlást vonja maga után.

II.

Közírré teszem, hogy Zalaegerszeg r. t. város területén „sertésvész“ járványos fellépte miatt sertésekre országos és hetivásárok tartását a m. kir. földművelésügyi miniszter ur 9300/898 sz. rendelete értelmében betiltottam.

Zalaegerszeg 1905. március 19-én Zalaegerszeg r. t. város tanácsa.

Várhidy Lajos
polgármester.

I.

Folyó hó 16-án a déli órákban egy arany karika gyűrű találtatott; igazolt tulajdonosa ezen hivatalnál átveheti.

II.

Folyó hó 17-én a déli órákban az utcán egy dupla fedelű ezüst női óra találtatott; igazolt tulajdonosa a rendőrségnél átveheti.

Salamon
h. rendőrkapitány.

Hírek.

Uj kir. közjegyző. Ő felsége a király Dr. Szily Ferenc budapesti közjegyző helyettesét sümegi kir. közjegyzővé nevezte ki.

Pénzügyi kinevezések. A m. kir. pénzügyminiszter Gyenge Sándor zalaegerszegi pénzügyi segédtitkár a nagybeeskereki pénzügyigazgatósághoz titkárrá, Hrabovszky Jenő pénzügyi számtisztet mostani állomáshelyén számellenőrré nevezte ki; Milesevics János pénzügyi fogalmazót pedig Nagyváradra helyezte át.

Tanítónő választás. A dráskoveci róm. kath. népiskolánál üresedésben volt egyik tanítónői állásra Zsombölyi Mária okl. tanítónő választott meg.

Házasság. Kovács József honvéd főhadnagy, nagyváradai hadapród iskola tanára 19-én tartotta esküvőjét Rieger Mariska urleánnyal, Rieger József zalavári apátsági tisztartó leányával. A szertartást dr. Kroller Miksa zalaapáti apát végezte.

Körjegyzőségek szaporítása. Az új anyakönyvi törvény életbeléptetése s a közigazgatás névjárási emelése és egyszerűsítése a körjegyzőségek számának szaporítását teszi szükségessé. A reformok iránya az, hogy a községi autonómia kiterjesztésük s a központi hatóságok munkakörébe utalt teendők egyrésze a községekre hátráltassék. Ez pedig elodáztatatlanná teszi azt, hogy a nagy jegyzői körök megszűnjenek s a körjegyzőségek szaporíttassanak. A belügyminiszteriumban el is határozták a körjegyzőségek számának felemelését. Zalavármegye 12 új jegyzőséget kap, amelyek már ez évben, valószínűleg július 1-én felállítatnak, mert ekkor lép életbe az új anyakönyvi törvény. A miniszter leirata a vármegyéhez már megérkezett. Hogy hol lesznek az új jegyzőségek, még megállapítva nincs. Az új körök kikerekítése iránt az eljárás legközelebb fog megindulni.

A zalaegerszegi kereskedelmi kör a kereskedelmi iskoláért. A kereskedelmi kör legutóbbi választmányi ülésén kimondta, hogy mozgalmat indít a kereskedelmi iskola állandósítása érdekében. Az iskola bezúntatásának terve újból felszínre kerülve, a keresk. kör a vármegye főispánját s a város polgármesterét kéri meg, hogy az iskola fenntartása mellett járjanak közbe a kormánynál. Kimondta a választmány, hogy küldöttséget is szervez a közoktatásügyi miniszterhez az iskola érdekében.

Óvó és tankötelesek összeírása. Zalavármegye közigazgatási bizottsága elrendelte, hogy az óvó és tanköteles gyermekek 1905. évi április hó 1. napjától május hó 31-éig terjedő idő alatt összeírassanak. Az összeírás az 1890 szeptember 1-étől

1901 évi szeptember 1-éig született gyermekekre terjed ki. Az összeírást a tanfők teljesítik. Aki tudva hamis vagy valótlan adatokat vall be, vagy valamely tanköteles gyermeket eltagad, 100 K-ig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettetik.

Avillamos világítás ügye. A villamos világítási bizottság legutóbbi ülésében a meghívott szakértő közbejöttével végleg határozott úgy a villamfejlesztő dynamóka, hajtó motorokra, valamint a telep méretére nézve. Hajtó motorul 60—70 lóerős Diesel hőmotorokat fogadott el, melyek hajtására nyers olaj szolgál. Ez a muraszzerdahelyi bányákból is beszerezhető lévén, elérjük, hogy az erőforrást is a megye területéről nyerjük. A bizottság oly méretű gépberendezésben állapodott meg, mely a 250 drb. izzó és 8—10 drb. ívlámpából álló közvilágítást és 2000 drb. 16 gy. f. berendezett magánlámpát képes táplálni. Ha a telep kivételére nézve a város a nyári hónapokig a Ganz-céggel megegyezésre jut, úgy november december hónapban a telep üzembe is hozható.

A zalaegerszegi karácsonyfa egyesület folyó évi március hó 26-án délután 1/2 3 órakor tartja évi közgyűlését. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. A múlt évi számadás előterjesztése. 3. A zár számadás bemutatása. 4. Esetleges idítványok tárgyalása. Az egyesület tagjait felkéri az elnökség, szíveskedjenek minél nagyobb számban megjelenni, hogy a közgyűlést meg lehessen tartani.

A zalaegerszegi kerületi betegsegélyző pénztár március 19-én tartotta évi rendes közgyűlését Kovács László elnöke alatt. A közgyűlés a múlt közgyűlés jegyzőkönyvét s az igazgatósági jelentést felolvasás után tudomásul vette; a jegyzőkönyv hitelesítésére Mautner Jenő, Cságyoly Ferenc, Fangler Gyula és Radó Henrik tagokat küldte ki; a számadást s az igazgatóság által összeállított költségelőirányzatot elfogadta. A választások a következőleg ejtettek meg: Igazgatósági tagok lettek: A munkaadók sorából rendes tagok: Berger Samu, ifjú Horváth Jenő; pótag: Singer Miksa; a kötelezettek sorából rendes tagok: Rígler Mihály, Trebitsch Mihály, Fehér Flórián, Horváth Zsiga; pótagok: Doma János, Latzer Mór, Nagy Gyula, Sipos Ernő, Szablás József, Weisz Aladár. A felügyelő bizottság tagjai: A munkaadók sorából: Papp Alajos, Horváth Győző; a kötelezettek sorából: Buehler Pál, Landler Jenő, Schwarz Jenő, Ott Imre. A választott bíróság tagjai: munkaadók sorából rendes tagok: Morandini Tamás, Pfeifer Henrik; pótag: Domokos Ignác; a kötelezettek sorából rendes tagok: Fuchs Jenő, Stern Pál, Varga János, Vértesi Károly; pótagok: Háry József, Krausz Vilmos.

A Körmeny—muraszombati vasút sorsa bennünket is közelről érdekel, mert körülbelül 7 kilométer hosszúságban Zalavármegye területén futna keresztül. A vonal kiépítése azonban még mindig nincs biztosítva. Barthalos István engedélyes minden követ megmozgat, de sok helyen eredménytelenül kopogtat segélyért. Legutóbb Szombathely városától kért 24000 korona segélyt, de a pénzügyi bizottság kedvezőtlenül nyilatkozott. A kérelem megtagadását a bizottság avval indokolja, hogy a vasút nem Szombathelyre, hanem Körmenyre torkollik, tehát abból a városnak haszna nem volna; a második és főindok pedig az, hogy — nincs fedezet. A vasútert sóvárgó vidék tehát újra várni kénytelen, míg együtt nem lesz a szükség-összeg.

Összeírják a cigányokat. A vándorcigányok eddigi garázdasága meggátlását célozza az a hatósági intézkedés, mely szerint ezt a nomád lusta népet összeírják, róluk rendszeres nyilvántartást, törzskönyvet vezetnek úgy, hogy a politikai hatóság minden egyes cigány azonosságát megállapítva, tartózkodási helyüket s ténykedésüket ellenőrizni képes legyen. Megszűnik tehát ezentul a cigányoknak folytonos ok nélkül való kóborlása, mert éberrel felügyelik és ellenőrzik őket.

Jótevény maszk. Ungár Andor kereskedő segéd a minap „Purim“ alkalmával egy ismeretes, helyi alakot utánozva járt maskaraként házról—házra és ezen alkalommal a jótevény nőegylet javára 8 korona 40 fillért gyűjtött. Ungár urnak ötletességeért és nemeslelkűségeért ez uton nyilvánítja hálás köszönetét az egyesület elnöksége.

Papp Ferenc bűnei. Papp Ferencet kettős házasság büntetvéért e hó 23-án vonta felelős-

ségre a budapesti kir. törvényszék. Papp 1897-ben Budapesten nőt vett Patai Margitot, 1900-ban pedig Zalaegerszegen kötött házasságot Nagy Irmával. Papp avval védekezett, hogy második házasságának megkötése idejében azt hitte, hogy első felesége már meghalt, mert azt hallotta, hogy öngyilkos lett. Megdöbbenő cinizmussal állította, hogy felesége ismerte az ő rovott múltját s mikor eltávozott, fenyegető hangon kiáltotta utána: »a viszontlátásra.« Ebben azonban egyelőre nem lehet része, mert a törvényszék két évi börtönrre ítélte s miután a gyémántlopásért már négy és fél év van ráérve, az összbüntetés elég hosszú idő lesz arra, hogy Papp Ferencet és viselt dolgait elfeledjük.

Emberölés esernyővel. Zalaegerszeg városnak ismert alakja volt Pataki Pál bérkocsis. Erőteljes, jókedvű, gavalléros hajlamu, mulató ember volt, aki sokat adott arra, hogy ő a város első fiakkerosa. Fogatai beillettek volna a fővárosba. A bő keresetből telt mulatságra is, amiből Pataki szívesen kivette a részét. Ha azután belekeveredett a mulatságba, nem ismert határt. Az egyébként előzékeny emberből mulatság közben kitört a magyar virtus és nem ismert magánál nagyobb urat. Házastörtés, kötekedő lett és szórta a pénzt. A mulatság okozta tragikus halálát is. Többen mulattak az olai Szalay-féle koresmában. Köztük volt Pataki Pál is. A jókedv már magas fokra hágott, mikor bevetődött a koresmába Simon Pál vagyonos börtöndi földműves. Leült egy asztalhoz és borozgatott. Beszélgetett is a mulatókkal. Öreg este volt már és Simon Pál megbánta, hogy gyalogszerrel jött a városba. — »Csak itt volnának a lovaim, hogy ne kellene gyalog haza mennem« — mondta az egyik bérkocsisnak. — »Hazaviszem én négy forintért« — válaszolt a bérkocsis. — »Anyit hát nem fizetek.« — »Aki a pénzt sajnálja, járjon gyalog« — vágott vissza Pataki Pál. Simonban felforr a méreg s azt vágta oda, hogy »kár annyira henegegni, nekem tovább lesz lovam, mint az összes zalaegerszegi fiakkerosoknak.« Ebből keletkezett a veszedelem. Pataki Pál leszidta Simont és kikergette a koresmából. Simon azonban visszatért, a szóváltás tovább tartott s végül Pataki Simon arcába esapott. A szorongatott embernek nem volt más fegyvere, mint egy nagy paraszt esernyő. Avval védekezett s mikor Pataki újra feléje ugrott, az esernyővel annak arcába döfött. Az esernyő ujnyi vastag vége szemén találta a szerencsétlen embert, keresztültörtte a szemüregesontját s belement az agyba, amelyet összeroncsolott. Pataki egy hang nélkül szörnyet halt. Mulató társai erre Simonnak estek össze vissza verték. Simon Pált letartóztatták, de a vizsgálóbíró kihallgatása után szabadlábra helyezte. A szerencsétlen véget ért Patakit nagy részvét mellett temették el. Szegény Pataki Pált, aki házastörtés, mulató természetű mellett jóra való ember volt, mindenki szerette és városszerte sajnálják tragikus sorsát.

Bántalmazott községbíró. Mihályovics Ferenc lenti községbíró a minap este ellenőrizte az éjjeli öröket. A mint az utcán járt, valaki hátulról nyakon ragadta, a földre teperte, mellére ült és megütölte. Ugy szorongatta a nyakát, hogy majd megfullt. Mihályovics erős ember ugyan, de még sem tudta támadóját magáról lerázni. Véletlenül arra ment az egyik ór, akinek a közeledtére az ismeretlen eleresztette a bírót, a ki így némileg szabadabb lett jobb kezével forgópisztolyát vette elő s támadójára lött. Erre ez megfutamodott, de a közeledő éjjeli ör fölismerete benne Mausz Mihály lenti lakos, rovott multu egyént, aki ellen hatósági közeg bántalmazása miatt megindították a vizsgálatot.

Hajójaratok a Balatonon. A balaton-tavi gőzhajózási társaság e hó 18-án kezdte meg a rendszeres hajójaratokat. A most kiadott menetrend április 30-áig marad érvényben. A menetrend szerint Bogláról naponként kétszer indul a hajó Révfülöpre: 12 ó. 15 p. déli és 7 ó. 15 p. este. Révfülöpre ér az első hajó 12 ó. 45 p., a második 7 ó. 45 p. este. Révfülöpről reggel 9 ó. 45 p. indul a hajó és Boglára ér 10 ó. 10 p.; a délután 5 ó. 15 p. induló hajó pedig 5 ó. 45 p.-kor ér Boglára. Siófok és Balatonfűred között naponként egyszer közlekedik és pedig: Siófokról indul d. e. 11 órakor és 12-kor ér Balatonfűredre; onnan Siófokra 3 ó. 30 p. indul és Siófokra ér 4 ó. 30 p.-kor.

A gazdag utas. Kalamenics Teréz, egy majorkai szegény asszony, Csáktornyról haza akart

utazni. A vasuti állomáson Muraszerdahelyig kért jegyet s a pénztárnoknak egy 100 koronás bankjegyet adott át. Az állomáson levő esendőnek feltűnt a dolog és kérdőre vonta az asszonyt, hogy hol vette a pénzt. Kalamenics Teréz első ijedségében azt vallotta, hogy a bankjegyet megtalálta a varasdi állomáson. A csendőrfő lefoglalta a pénzt s most kutatják annak eredetét.

A zalaegerszegi városi távbeszélő. A városi távbeszélő már néhány hónapja működik. Előfizetőkben nem bővelkedik; de azok sem sokszor használják, akik megfizetik a havi 10 korona díjat, ami meglehetősen nagy összeg azért, hogy az ember megkérdezhesse a „Bárány“-tól, van-e friss csapolás. Telefonon elintézendő dolga kevés embernek akad Zalaegerszegen. Addig, amíg a megyei távbeszélő meg nem lesz, nem sok hasznát vesszük a városi telefonnak. A kereskedőkre nézve az volna a legjelentékenyebb előny, ha a vasuti állomással, a teheráru raktárral tudnának telefonon érintkezni. Az államvasutak, vagy dunántúli helyi érdekű vasutak azonban nem fizetnek havonként 10 koronát a telefonért, ami az utasoknak, de a vasuti hivataloknak is kényelmes volna. De drága! — Kérjük a vasutas urakat, eszközöljenek ki egy távbeszélő állomást a maguk dícsőségéért s a mi jóvoltunkért.

A barcsi plébános magyarosítási törekvései. Barcs Huber Gyula, Zalaegerszeg város szülötte, a jeles zeneköltő a plébános. Leles magyar ember, aki hivatásában teljesen a magyar szóra akarja szoktatni. Barcson eddig minden harmadik vasárnap német prédikáció volt szokásban; miután azonban a barcsiak már mind tudnak magyarul, a plébános a megyés püspök beleegyezésével a német hitszónoklatokat beszüntette. Néhány öreg sváb rettenetesen elkeseredett az ősi hagyományok megsértésén s a püspökhöz fordultak. Itt azonban csak annyit tudtak kieszközölni, hogy az öregek kedvéért prédikáljon hát a barcsi plébános husvét, pünkösd és karácsony másodnapján németül. A barcsi svábok elkeseredtek s luteránusok akarnak lenni. Ha a hithűség csak annyi bennük, hogy a német prédikációért kitérnek, nem sokat vesz velük az anyaszentegyház. De nyert Huber Gyulával a magyarosítás ügye, amelyről Zalavármegye fiai soha és semmiféle állásban meg nem feledkeznek.

Bérmozgalom. A nagykanizsai építőmunkások bérmozgalmat indítottak, amelynek célja az óra szerinti díjazás s a munkaidő leszállításának kieszközölése. Fiatal segédeknek 34 f, idősebbeknek 38 f óradíjat követelnek, amely vidéken még 8 fillérrel emeltessék. A munkások afelett tanácskoztak, hogy követeléseiknek egyes mesterek bojkottálásával, vagy sztrájkjal szerezzenek-e érvényt. A mesterek nem akarnak békétárgyalásokba bocsátkozni, amit annál könnyebben megtehetnek, mert munka nincs. A kanizsai munkások tehát jól választották meg a mozgalom idejét. Mire elkezdődik a munkaidéu, el is feledhetik a mozgolódást és szépen munkába állnak.

A hus árának szabályozása. A limitáció kiment ugyan a divatból, de azért a városi hatóságoknak meg van a joguk arra, hogy a hus árakat időnként közvédelemből megállapíthassák. A kereskedelmi miniszternek 1887. évben kiadott rendelete értelmében a hus árak rendezése a város hatáskörébe tartozik. A marhahus árának időközönkénti szabályozása tekintetében az a gyakorlat, hogy a marhahus átlagos ára próbavágás, illetve próbavétel útján állapítatik meg. A város bizottságot küldhet ki, amely megállapítja, hogy egy marhából hány % vehető eladható husnak (rendszerint a marha teljes súlyának 59—60%-a). A bizottság feladata, hogy kiszámítsa a megvásárolt és próbaképen levágott marhák átlagos árát. Ebből levonva az állat egyéb értékesíthető részeiből nyerhető összeget, a hus kilogrammkénti átlagos ára kiszámítható. A hus árának kiszámításánál figyelembe kell venni a mészárosok fogyasztási adóját, vágási költségeit s az árt úgy kell megállapítani, hogy a mészárosnak tisztességes polgári haszna maradjon. — Így rendelkezett a kereskedelmi miniszter s több város ennek értelmében intézkedett is. Nálunk azonban a hatóságok még nem találtak elég drágának a húst.

Kuroki csutorája. Imár Kurokinak, a hős japán tábornoknak is van csutorája, Szabó György uram szívességéből. Szabó György a csutoraesimálás mesterségét folytatja, de emellett szenvedélyes újságolvasó és a harci erényekért lelkesülő férfi, akit különösen Kuroki hősi tettei gyújtottak lángra. Addig gondolkozott: hogyan adhatna

kifejezést hódolatának, míg egy művészi kivitelű csutora készítésére szánta el magát. A csutora a maga nemében ritka példány. Egyik oldalán Port Arthur látható. A 203 méteres dombot a csutora födele képezi. A másik oldalon a mandzsuriai seregek győzelmei vannak relifekben megörökítve. A háttérben a cár képe látható. — Szabó uram a csutorát megtöltötte kitűnő Balaton melléki borral és elküldte Kuroki generálisnak. És az ajándék szerencsésen megérkezett a japán főhadiszállásra, valamint megjött Kuroki köszönőlevele is Szabó uramhoz. A hős japán azt írja, hogy az ajándék nagyon meglepte s először azt sem tudta, hogy mit kezdjen vele. De addig tapogatta az edényt, míg a 203 méteres domb elmozdult a helyéből s meghitta a nektárt. Azt igéri Szabó uramnak, hogy ha a harcok lezajlanak, ellátogat Magyarországra, ahová már régen vágyik és személyesen köszöni meg az ajándékot.

Mozgalmas élet. Kanizsán elfogtak egy tolvajt, aki egy bundát lopott. A törvényszék elítélte a tolvajt, aki hol Rebiesek, hol Egresi név alatt szerepelt, 3 évi fegyházra. A mult héten azután azt is bevallotta, hogy egyéb dolgok is terhelik a lelkiismeretét. 1903-ban Budapesten betörést követett el; a pályaudvaron bundát lopott. 1904-ben részese volt a gróf Zichy János ellen a Margitszigeten elkövetett rablásnak. Rebiesek ügyes zsebtolvaj is; ezen művészetét a kir. ügyész előtt be is mutatta. Valószínű, hogy a jómádár vallomása alapján egész banda kerül kézre.

Házi tolvaj. Cimerlelt Katalin lapáthegyi születésű eseléd leány Schönfeld Sándor esáktornyai péknél volt szolgálatban s jól is ment a dolga, csak az volt a baj, hogy pénze nem volt elegendő, pedig a kimenői alkalmával szerzett mulatni. Ezen azonban későbbben segített. Fel-törte gazdájának bezárt szekrényét s egyik alkalommal 25 koronát, a másik alkalommal 10 koronát vett ki onnan. A 25 koronát elmulatta, a 10 koronán pedig ruhát vásárolt magának.

Sertésvész. Zalaegerszegen a sertésvész járványszerűen fellépett, minek következtében a városi tanács a kedden és pénteken tartani szokott sertésvásárokat, a járvány tartamára, beszüntette. A ragályos kór elhűrolásának megakadályozása céljából a város bejáratához öröket állítottak, a kiknek kötelességük megakadályozni, hogy a városból ki, vagy ide be sertéseket hajtsanak lábon. Koesia szállítani — hatósági engedély mellett — szabad. Figyelmeztetjük a közönséget, hogy a kiállított öröknek a városból kifelé közlekedő koesikról a szálás takarmányt elvenni nincsen joguk.

Megelőzte a vejét. Kovács István szentlőrinci lakos nem a legjobb hírnek örvend. Már megesett vele, hogy egyet—mást a kezében felejtett olyan tárgyakból, a mik másnak képezték a tulajdonát. De egybéként sem viselkedett rendszeren s a minap apósával, Nátrán Istvánnal is szóváltásba keveredett, utóbb dulakodni kezdett, mi közben Nátrán revolverével vejenek a hasába lőtt. A golyót nem lehetett ugyan még eltávolítani, de azért Kovács életveszélyen kívül van.

Az inas pénze. Tükl Károly zalaszentmihályi legény Supronban katona, később inas volt. A gazdája nagyon megszerette a legényt, aki állítólag feláldozta magát gazdája perverz szenvedélyének. A gazda ezeket adott az inasnak s állítólag összes vagyonát is ráhagyta. Az örökösök azonban keresték a pénzt s nem nyugodtak meg a végrendeletben. Gyanuba fogták az inast, a kind 12 ezer korona értékű takarékpénztári betétkönyvet meg is találtak. A betétkönyvet lefoglalták s a vizsgálatot folytatják az inas ellen, aki azonban azzal védekezik, hogy a pénzt gazdájától kapta.

Lopott almabor. Az almabor nem valami kívánatos ital a mi vidékünkön, de ahol jobb nincs, azt is szívesen megisszák. Bukovesák Péter és hitvese várhegyi lakosok nektárnak tartották az almabort, ugyanarra, hogy lopni sem ártottak azért a gyönyörűségért, amit a felséges ital szerez. Egy csendes éjszakán Vecsics Ignác pinecéjéből hordóstól együtt elemeltek 126 liter almabort. De meg sem kóstolhatták, mert a csendőrség nyomába jutott a tolvajoknak s elfogta őket.

Öngyilkosság. Pollák Vilmos 26 éves esabrendeki születésű szabósegéd gyógyíthatatlan betegsége fölötti bánatában a mult napokban, a Munkácsy-utcában volt lakásán fölakasztotta magát. Mire a házbeliek észrevették, már halva volt.

Meglopott pénztár. A szepteki körjegyző irodájában elhelyezett pénztárból már a mult november óta kisebb-nagyobb összegek elvesztek. Molnár István körjegyző hiába kutatta a tolvajt, nem tudott ráakadni. Végre rajt érték Gál István volt községi küldöncöt, aki alkulecsal rendszeren bejárta a pénztárba s annak tartalmát megdézsmálva, a lopott pénzt elmulatta.

Az erdőőr fegyvere. Horváth Csizmadia György és fia, József esendesen haladtak a kiskanizsai erdő mellett. A fiu az erdő szélén őzeket látott s hogy az állatokat közelebről lássa, beljebb ment az erdő mélyébe és atyja is követte. Mélyen nem haladhattak, mert megpillantották az őröket, köztük Némethet, kik Horváthékat szintén észrevették. Horváth az erdőőrök láttára megijedt és fiával együtt futva akartak az erdőből menekülni, mert mint az apa mondja, attól féltek, hogy megsértezik őket. Az erdőőrök nyomon követték a menekülőket, de csak pár percig, mert lövés dördült el és az ifjabb Horváth összeesett. A lövést Németh Lajos erdőőr tette golyóra töltött puskájából. Az őrk látták a fiut a lövés után elesni, de többé nem törődtek vele, hanem egyedül hagyták az apát a fiával, ki csakhamar kilehelte lelkét. A golyó nyakszirten talalta és a koponyát is keresztül furta. A tettes jelentkezett a rendőrségen, az esetet úgy adván elő, hogy mikor a fiut és apját üldözte, egy dombon kellett felkapaszkodnia és eközben véletlenül sült el a puskája és röpítette ki a gyilkos golyót. — Némethet letartóztatták.

Meglinchelt gyujtogató. Kovács János nagykutasi lakos és fia Kovács István közös tulajdonukat képező lakház felett pereskedést folytattak; a mult héten e miatt bíróság előtt állottak, azonban az ügyet a fiu makacszkodása miatt befejezni nem lehetett.

Kovács Jánost fiának ellenkezése és a pereskedés annyira felizgatta, hogy f. hó 14-én este 8 órakor hihetőleg elmezavarban — midőn családja már lefeküdt, kiosont saját pajtájába, mely a közös ház mellett van, abban egy esomó szalmát meggyujtott. Szerencsére feleségének már előbb feltűnt férje izgatottsága s ezt figyelemmel kísérte. Ennek köszönhető, hogy mielőtt a tűz az épületbe kapott volna, sikerült neki eloltani.

A szomszédok észrevették, hogy Kovácsnál valami baj van, oda mentek s mikor megtudták, hogy Kovács megakart gyujtani pajtáját, neki estek, agyba főbe verték, s csak annak köszönhető életben maradását, hogy az ütésektől elkábult embert halottnak hitték. A linchelésben leginkább kitűnt Csizmadia Gábor, ki a szerencsétlen ember arcát egy szőlő karóval teljesen összezsuzta.

Korcsmai hősködés. Barazsics István kisbisztricezi legény több társával mulatott az alsó-lendvai vasuti vendéglőben. Ott valami fölött összeveszték s nagy lármát csaptak. E miatt Blau Sándor korcsmáros kiutasította őket a korcsmából, amiért a már részeg vendégek rá támadtak. Blauak segítségére sietett a koesia Vörös Ferenc, a kit a felbőszült vendégek úgy megverték, hogy napokig kénytelen az ágyat őrizni.

Tolvaj kecsis. Kovács Kálmán koesis minőségben szolgált Králics Bálint szelencei plébánosnál. Olyan híven szolgált a gazdáját, hogy mindennap eltüntetett valamit a háztól. Baromfi, kukorica, tojás, gabna, minek ára volt, mind jó gazdára talált a hú kecsisban. Az orgazda Möricz László szelencei lakos volt, a ki a lopott holmit eladta s a kecsissal osztozkodott a bevételén. A jó madarakat a mult héten elfogták.

Lopás. Reiner János prekopahelyi lakos folyó hó 15-én a esáktornyai hetivásárra ment s hogy ne menjen haza üres kézzel, hát Szudec Ferenc órástól egy darab ezüst zsebrót lopott el.

Tűz. Csizsár József áll. elemi iskolai tanítónak a kemendi hegyen levő pinecéje a mult napokban legett. A tűz valószínűleg az épületen alkalmazott fakéménytől támadt. A kár 800 korona Biztosítva nem volt.

Állatösszeírás. A hasznos állatok a tavaszi kihajtás előtt városunkban összeíratnak; van ezen összeírás szerint: 4 db felüött bika, 2 db növendék bika, 398 db tehén, 125 db üsző, 35 db ökör, 151 db tinó, 242 db ló, 3 db számár, 496 db sertés, 1342 db juh, 25 db tenyészkos és 1 db kecske.

Gyilkosság. A nagykanizsai határban fekvő Cserfőhegyen egy meggyilkolt férfi hulláját talál-

ták a szőlők között. A hullán szegényes uri ruha volt, mellette a földön kés, pipa és egy borral telt üveg hevert. Az arc iszonyúan el volt éktelezve, a koponyája bezúzva. A vizsgálatot széles körben folytatják. A gyilkossággal egy hegy-pásztor gyanúsítanak.

Utcarendezések. Zalaegerszeg város szabályozási tervének ismét egy részlete közeledik a megvalósulás felé. A Császi utcából kiinduló s a Kossuth Lajos utcával párhuzamosan haladó új utcát valószínűleg nem sokára megnyitják s a Kereszt utcát a pap utcáig meghosszabbítják. Az érdekelt telektulajdonosok az utca kihasztáshoz szükséges területet ingyen engedik át s ezenkívül az utcára eső telek minden folyó métere után 1 Koronát fizetnek a célból, hogy a kisajátítandó házat, amely a tervezett utca torkolatát elzárja, a város megszerezhesse. A tervhez a Z. G. E. amelynek kertje a nyitandó utca vonalába esik, hozzájárult s most már az utca megnyitása csak idő kérdése.

Betörés. Mátai György gutorföldi lakos gazdálkodó lakószobájába, az ablakfal kibontása után, betörték és onnan 8 korona készpénzt, 2 arany karika gyűrűt, 2 gyűrűt, egyik piros opál, másik fekete köves, egy lankaszter fegyvert s 3 db ezüst kávékanalat elloptak. A kár 71 korona. A löfegyvert a tolvajok a házba vivő hid alá rejtették és otthagyták. A tetteseket erőlyesen nyomozzák.

Szerelmes cipész. Deák János petőhenyei cipész szíve lángra lobbant a falu legszebb leánya, Bakos Katica iránt. El is mondta ezt a leánynak több ízben s kérte, legyen a felesége, de a leány nem hallgatott a szóra. A szerelmes legény erre szép ékes rigmusokba foglalt levélben sirta el szíve bánatát s imádoztatóhoz küldte a levelet. Mikor erre sem jött kedvező válasz, másik levelet írt, de ezt már nem szerelmes szavakkal, hanem durva támadásokkal s becületsértő kifejezésekkel töltötte meg, a miért a leány ellene a bíróságnál feljelentést tett.

Pincészeren. Lázár Ilona páhoki asszony vendégszerető hegyi hajlékában együtt iddögáltak Hegyi Elek, Rezes István és Hegyi Vilmos. A mulatság mindig hangosabb lett. Hegyi Vilmos akivel a két legény régebben haragot tartott, valami sértő szót dobott a társaság közbe. A két sértett kapanyelet és karót ragadtak s Hegyi Vilmost alaposan elverték, ráadásul meg is bicskálták.

Bosszú. Badin Teréz 17 éves leány I. hegykerületi lakos Kosti Ágnes 29 éves ugyanottani lakosnővel valami fölött össze veszték s mivel ezutóbbi Badinon másképp nem tudta kitölteni bosszuját, hát folyó hó 13-án délután megleste, mikor előbbi a kutra vizért ment, s ekkor a gyengébb Badin Terézről elvette a korszókat, azokat összetörte és ráadásul az egyik korszóval bevverte a fejét, minek következtében Badin Teréz kénytelen az ágyat őrizni.

Notorius tolvaj. Torma Sándor ollári kanász annyira megszokta a lopást, hogy a mit a szeme meglátott, a keze nem hagyta ott. Lopott mindent, a mihez csak hozzáfért, revolvert, sonkát, bort s egyebet. A helybeli esendőrőrs már régen kereste, de sokáig eltudott rejtőzni, míg végre most sikerült letartóztatni s bekisérni. Itt aztán beismerste, hogy Kemenden bejárt Német Benedek pincéjébe is, az ollári újmajori eselédeknek füstön lógott sertés húsát s más egyebet lopott. Most ártalmatlanná tették.

Újfajta hal a Balatonban. Balaton vizünk halfajtainak gyarapítására és ezek ellenségeinek elpusztítására a harosák családjába tartozó de amerikai eredetű hal került mesterségesen e hét folyamán vizünkbe. A hal neve törpe haresa, (a harosák között a legkisebb nem hosszabb 46 cm-nél melyet ősz hazájában Cae fish macska hal) néven ismerik, nálunk azonban tudósaink arany-sárga volta miatt, fátyolozva némi szürke tónussal Amiurus nebulosus-nak keresztelték el. A törpe haresa 1871-ben került Európába. Először Franciaországba jóval később Németországban innen Csehországba, Csehországból pedig a híres Wittingau pontyokkal együtt az inárosi és tatabányai tógazdaságokba. Utóbbi tógazdaságból f. hó 18-án 2480 darab került a Balatonba. Ezen 2480 darabbal akarják a Balatont a halfajttal benépesíteni jó tulajdonságai miatt, melyek röviden a következők: A törpe haresa olyan hal, mely akadálytalanul tenyészthető nemcsak pontyok és compók között, de még csukák mellett is. Ha figyelembe vesszük, hogy

a csuka mintegy 25 kg. halhúst fogyaszt, míg saját testsúlyát 1 kg-mal növeli, holott a törpe haresa anélkül szaporodik, hogy a vele együtt levő egyéb halakat bántaná és éppen ezért bir nagy fontossággal a törpe haresa meghonosítása vízünkben és csak helyeselnünk kell ezen új fajta megszerzését. Ezen hal annál inkább is megérdemli az elismerést, mert tapasztalás szerint különösen kedveli a békát, s ezeket állítólag annyira üldözi, hogy szinte nyoma veszik a békának ott, a hol elegendő számmal vannak a törpe haresák. — Mindezek mellett fontos az is, hogy a törpe haresa igen szívós természetű hal, keményebb a compónál és az aranyhálnál; nevezetesen a szárazon is sokáig megél s a szennyezett vízben is tovább bírja, mint akármelyik más hal. Betegséggel és élősdiekkel szemben is felette ellentállónak bizonyult és husa jóízű.

Egy újság jubileumi ajándékai. Az egész magyar zsurnalisztikát és az egész magyar közönséget nevezetes módon érdeklő jubileumot ül legközelebb a fővárosi sajtó egyik legtekintélyesebb és legnépszerűbb organuma. Áprilisban lesz ugyanis negyven éve, hogy fennáll az Egyetértés, mely minden időben lelkes szöszölője volt a nemzet igazainak és melynek az élén Pap Zoltán orsz. képviselő áll, mint főszerkesztő. A lap szépirodalmi főmunkatársa Eötvös Károly. Akik figyelemmel kísérték az Egyetértést azt tapasztalhatták, hogy ez a briliánsan megszerkesztett fővárosi lap újabb fokozottabb mértékben iparkodik kielégíteni olvasóközönségét, úgy hogy most minden rovata a lehető legmagasabb színvonalon áll. Gyors, megbízható és alapos információik jellemzik az Egyetértést, mely azonban minden egyes közleményénél rendkívüli gondot helyez az élvezetes és tökéletes irodalmi formára is. A lefolyt politikai válság idején a legnagyobb magyar lapban, az Egyetértésben egymásután szólaltak meg országos hírnevű politikai kapacitások. Április végén lesz negyven éve, hogy ez a kiváló hírlap fennáll. Ez alkalmából felhívjuk olvasóink figyelmét azokra a rendkívüli kedvezményekre, melyeket az Egyetértés előfizetőinek nyújt. Minden előfizető teljesen díjtalanul megkapja ugyanis havonként a Magyar Szalon-t, ezt az előkelő, képes havi folyóiratot, melyet Hevesi József és dr. Falk Zsigmond szerkesztenek. Egy-egy vasok kötet a Magyar Szalon minden száma, úgy, hogy tehát az Egyetértés előfizetői évenként 12 kötetet kapnak teljesen díjtalanul. A jubileum alkalmából teljesen ingyen kap továbbá az Egyetértés minden előfizetője egy-egy díszes és elegáns újságtartót, hogy kényelmesebben olvashassa a lapot. A negyven éves jubileumot azzal ünnepli meg az Egyetértés, hogy május 1-én mintegy 250 oldal terjedelmű ünnepi számot ad ki, mely Magyarország legilusttrisabb közéleti szereplőinek cikkein kívül, a legkiválóbb festőművészek illusztrációit és a legkiválóbb belletristák szépirodalmi dolgozatait fogja tartalmazni. Egy ilyen 250 oldalas Egyetértés egész kis könyvtárral ér föl és ugyanennyit jelent, mintha egy kisebb alakú lap 500—600 oldalt nyújtana. Mindezekben a kedvezményekben díjtalanul részesül az, aki az Egyetértésre egész évre 40 koronával, félévre 20 koronával, vagy negyedévre 10 koronával előfizet. A jubileári számot ötven fillérnek levélbélyegeken való beküldése ellenében azoknak is megküldi a kiadóhivatal, (Budapest, IV., Vármegye-utca 11 sz.) akik nem előfizetői a lapnak. De e tekintetben előjegyzések már csak néhány napig fogadhatók el.

Általánosan kötelező gazdatiszti nyugdíj. Ebben a kérdésben tanácskozott a Gyakorlati Gazdatisztek Országos Egyesületének vasárnap (márc. 12-én) megtartott választmányi ülése. A kérdést Merza Márton egyesületi igazgató kidolgozott munkálataiban behatóan ismertette, sőt kész tervet is mutatott be, a melynek alapján ez a nagy társadalmi fontosságú kérdés megoldást nyerhetne. A tervezet szerint ugyanis a földbirtok, a mely munkáit az úgynevezett földművelők, a munkások vezetőivel a gazdatisztekkel szemben csupán arra köteleztették, hogy az 500 holdon felüli gazdaságok, a melyek tehát rendszerint már gazdatiszti vezetésre vannak utalva, holdankint egyszerűsített 25 fillérenyi áldozattal járulának a gazdatiszti nyugdíjalaphoz. Ez az alap egyébként a most jelzett áldozaton kívül az általánosan kötelezett gazdatiszti osztály által történő bizonyos, a tervezet-hez csatolt táblázat szerint igen mérsékelt és a

mindenkori javadalmazáshoz folyton alkalmazkodó befizetésekből és a már meglévő magán gazdatiszti nyugdíjalapok összesítéséből képződnek. A tervezet kimutatja, hogy az állami és papi birtokok 16,861.959 kat. holdja, a nagyobb magánbirtokok 3,795.969 kat. holdja, a község, illetőleg az 500 holdon felüli gazdaságok 7,778.512 kat. holdja tehát összesen 28,406.440 kat. hold után 7,721.610 korona folytana be a nyugdíjalapra. A már meglévő nyugdíjalapokat, amelyek vagyona még ismeretlen, nem is érintve, a nyugdíjra kötelezett 10 ezer gazdatisztnak összesen 17,480,000 korona összegű javadalmazása után pedig 1,332.703 korona. Ez a két összeg pedig az első tíz év alatt, a midőn a nyugdíjazások megkezdődnek, 22,559.473 koronaára szaporodnak, tehát elégséges anyagi erőt képviselne az időközönként történő nyugdíjazásokkal szemben. A tervezet, mely a nyugdíjügy minden viszonyaira kulcseset, számítással bir, tehát általánosan beható figyelemmel van azokra s azokkal számot is vet, a választmányi ülés által elfogadottat, s elhatározottat, hogy azt mint javaslatot a földművelésügyi kormánynak benyújtja, de egyszerűsített a nagy szociális jelentőségű kérdés iránt az országgyűlés jóindulatát megnyerni igyekszik előzetesen is, nem fog késni továbbá az általánosan kötelező nyugdíjügy érdekében országos mozgalmat indítani, illetőleg a tárgyan még ez év folyamán egy országos kongresszust összehívni. A kérdéssel egyébként az egyesület diszelnöke, gróf Bathányi Tivadar is behatóan foglalkozik így ő benne az ügy egy kiváló publicista erőt nyer, a mely erő a nagy idők nagy áldozatához képest a mostani kis áldozattól bizonyára nem idegenkedő földbirtokosok segítségével sikerre vezeti a nagyfontosságú törekvést.

A „Zenélő Magyarország” zongora és hegedű zenemű folyóirat most megjelent XII. évfolyamú 6. füzeté a következő érdekes zenetartalommal jelent meg: I. Gerber Jenő «Hortobágyi nóták» 2 eredeti magyar dal 1) «Szegény vagyok nincsen gazdaságom» 2) Betyár vagyok az alföldi pusztában». II. Hubert S. — Falk R. «Isteni szikra» vígda. III. Lieberfeld Dan «The Jersey Carneval» induló. Mindég ily gazdag tartalommal jelenik meg e minden zenekedvelőnek fontos zenemű folyóirat minden egyes füzeté úgy hogy előfizetői az érdemesebb zeneműveket havonta kétszer megjelenő füzetében, mindenkor 10—12 oldalon kapják. Előfizetési ára: egész évre (24 füzetre) 12 korona fél évre (12 füzetre) 6 korona negyed évre (6 füzetre) 3 korona. Egyes füzet 60 fillér. Előfizetni a most folyó I. évfolyadra, valamint az előző évfolyadokra is a „Zenélő Magyarország” (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatalában Budapest VIII. Józsefkörút 22/24 hol egyuttal minden nyomtatásban megjelent zenemű, a legolcsóbban megszerezhető.

„Gyakorlati Közigazgatási Könyvtár és Döntvénytár” a március 15-én megjelent (hatodik) legújabb füzetével betölti első negyed esztendőjét és ez alatt sikerült kivívnia azt az általánosan elismerést, hogy a legkiválóbb szakemberek véleménye szerint ez a folyóirat lényegesen szükséges. Az eddig megjelent füzetekből láthatja mindenki, hogy mily kitűnő gyakorlati érzékkel vannak összeválogatva a kézi könyvek, a melyek eddig megjelentek. Az áprilisi másodikk évfolyadára három új könyv kiadását kezdi meg. Az első dr. Halász Sándor miniszteri tanácsos, a m. kir. postatakarékpenztár igazgatója írta a közigazgatási hatóságok részére, a postatakarékpenztári tudnivalókról; a második dr. Ládai István, az igazságügyi miniszteriumhoz beosztott kir. albiró a községi bíráskodásról és a harmadikat dr. Koroda Pál posta- és távirada igazgatósági titkár a községi, járási és vármegyei közigazgatási hatóságok részére a posta-távirada-telefon körüli közigazgatási feladatokról. Ebben pontos és biztos utmutatás adatik arra nézve, hogy egy község a legrövidebb úton, legkevesebb utánjárással miként juthat postatavirada-telefon hivatal birtokába. Gyakorlati példákkal lesznek illusztrálva ezek a becses kézikönyvek, úgy hogy a közigazgatási hivatalok egyszerűen kiirhatják abból a beadványi mintákat, azok szerkesztésével nem kell vesződniük. Ugyancsak a járási számvevőségek és községi és városi rendőrség részére irandó kézikönyvre vonatkozó és március elsejével lejárt pályázatokra összesen öt pályamunka érkezett be. Azonnal kiadták a bíráló-bizottságnak, mely ha befjezi működését, az első díj nyertes pályamű közlését

azonnal megkezd. A «Gyakorlati Közigazgatási Könyvtár és Döntvénytárnak», ennek a hatodik füzetének «Döntvénytári» részére igen sok érdekes elvi jelentőségű határozatot közöl. Ezek közül kiemeljük a közigazgatási bíróság ítéletét a törvényhatósági nyugdíjviszonyosságáról, a belrendőrségi kiadások fedezéséről, a saját határára kívül eső községi vadászterület bérletéről, a szolgálati idő beszámításáról; továbbá a honvédelmi miniszter elvi határozatait az orvosnövendékek katonai szolgálatáról; a minisztertanács hatásköri kérdésben hozott határozatait az aratómunkások előlegeinek visszafizetéséről, a cseledbérek iránt, a kereskedelmi miniszter kijelentését a házalásról, a fióküzetekről, az ipari békéltető-bizottságok segédtagjairól; a királyi Kuria ítéleteit a zugirásatról stb. Ebben a füzetben dr. Lengyel Vilmos m. kir. állami számvevőszéki osztálytanácsos folytatja «A községi háztartás és számvitel» című nagybecsű kézikönyvét, melyet közkívánatra gyakorlati példák-kal kibővített és az egész számvitelt gyakorlatban is bemutatja. A «Gyakorlati Közigazgatási Könyvtár és Döntvénytár» előfizetési ára egész évre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona, egy óra 1 korona. Az előfizetési pénzeket és kéziratokat dr. Dolencz József szerkesztő és kiadó címére, Budapest, VIII., Józsefkörút 74. sz. II. em. 11. ajtó sz. alá kell küldeni. Legelőszérőbb postai utalványon. A szerkesztőség mutatványszámokat szívesen küld az érdeklődőknek.

Az Első magyar általános biztosító társaság folyó hó 16-án délután 4 órakor tartotta évi rendes közgyűlést Csekonic Endre gróf elnöklésével. Jelen volt 26 részvényes, kik összesen háromszázötvennyolc részvényt képviseltek. Az elnök megállapítván a közgyűlés határozatképességét, a jegyzőkönyv hitelesítésére Kostyán Ferenc és Barca Károly részvényeseket kérte föl. Ezután Jeney Lajos udvari tanácsos igazgató terjesztette elő az 1904-iki üzletéről szóló jelentést, fölolvastatván a felügyelő-bizottság, valamint a matematikai szakfőnök jelentése is. A közgyűlés az 1904. üzletéről szóló mérleget, mely a szabályszerű tartalékolások és levonások után 1,985 korona 08 fillér tiszta nyereséget mutat ki, helybenhagyta. Az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak a fölmentést megadta s elhatározta, hogy a részvényenként 400 koronát tevő osztalék már a holnapi naptól fogva fizetessék ki. Közhasznú és jótékony célokra az igazgatóság és választmány együttes javaslata alapján 14.000 koronát szavaztak meg. Egyéb, a közgyűlést illető folyó ügyek elintézése után megejtették a választást egy megüresedett felügyelő-bizottsági tagsági helyre. A szavazatszedőküldöttség, mely Jankovich János, Lampel Vilmos és Szende Károly részvényesekből állott, kihirdette az eredményt, hogy felügyelő-bizottsági tagul egyhangulag Berzevicy Albert dr. választott meg. Végül Jankovich János a részvényesek nevében lelkes beszéddel üdvözölte Csekonic Endre gróf elnököt, abból az alkalmából, hogy a társaság e napokban ünnepelte kormányzótestületi taggá választásának huszonötödik évfordulóját. Csekonic Endre gróf az ovációért meghatóttan mondott köszönetet. Miután még a jelen voltak Ormódy Vilmost, a társaság vezérigazgatóját is a legszívélyesebb üdvözlésben részesítették, a közgyűlés véget ért.

Az Urabátyám jubileuma. Húsz esztendő pályafutását ünnepli az Urabátyám, az egyetlen magyar társadalmi és családi élelap, melynek most jelent meg díszes köntösben és gazdag tartalommal az 1000-dik száma. A jubileum alkalmából előfizetőinek és olvasóinak kedves meglepetést szerzett a lap azzal, hogy a Mikszáth Kálmán és Bartók Lajos szerkesztésében 1886 január 3-án megjelent első számot újra lenyomatatta, s a jubiléris 1000-ik számhoz mellékelte. Az 1-ső szám tele van Jankó János pompás rajzaival, s Mikszáth Kálmán egy krónikás adomát mesél el benne, az ünnepi számot pedig Jeney István gyönyörű rajzai díszítik, tele van válogatott, magyaros adomával és humoros verssel. A lap mostani szerkesztője és tulajdonosa: Erdélyi Zoltán, egyáltalában nagy gondot fordít a tartalom változatosságára és elevenségére, a kiadó Pátria nyomda pedig a kiállítás csinosaságáért szavazatot. Az Urabátyám előfizetési ára most is annyi, mint 20 év előtt: egész évre 16 korona. Mutatványszámokat szívesen küld a kiadóhivatal: Budapest, IX. Üllői-út 25. sz. a.

A Vasárnapi Könyvtár új füzetei. Örömmel látjuk ennek a piros borítékú, kedves formájú, népszerű vállalatnak most megjelent új füzetét, mert azt tapasztaljuk, hogy a vállalat szerkesztői igen határozott, magvas programot tűztek ki maguk elé és nagy sikerrel igyekeznek e programot megvalósítani: oly olvasni valót adván a magyar ifjúság és a nép kezébe, a mely az erkölcsprédikáló, érzékeny históriák régi sablonjával szakít s e helyett komoly tudást plántál bele a fogékony lelkekbe, nagy művészettel megválasztott formában. Három füzet az különösen, a mi megragadja az új sorozatból a figyelmünket. Mind a három Szívós Béla írta, irodalmunknak ez a régi szorgalmas munkása, a ki nagy képzettségével bámulatosan tud a nép lelkéhez alkalmazkodni, s szerény munkásságával értékes magvait hinteti el már hosszú idő óta a kultúrának legféltettebb talajában. Mind a három új munkája a természet világa vezeti be a népet és az ifjúságot. Két füzetben az állatvilág csodáiról beszél, a halakról és a rovarokról, a madarakról, a hüllőkről, a majmokról, az emlősökről, színes, magyaros nyelven, nem száraz természetrajzról írván, hanem az állatvilág életét festvén meg, érdekesen, élvezetesen és valóságosan. Harmadik munkájában (A természet csodái) a természet meglepő tünényeit ismerteti, az óriás fákat, a föld változásait, a csodás sziklát és lengő köveket, az orkánokat és viharokat, a hulló csillagokat és a légköri tünényeket. Igen jó munka az új sorozat 11. és 12. számú füzet, Vetési László Boldogházi esték című tanulságos története a magyar nép számára. Ez a kiváló népirónk megragadta mese szövés keretében, két család története kapcsán, vonzó, érdekes hangon oktatja a népet ebben a munkájában is mind arra a sok hasznos dologra, a mivel a törvények és az intézmények értelmében lendíthet a sorsán, ha szorgalmas és szereti a munkát. Ismerteti a gazdasági cselédpénztárt, a gabona-termelő és értékesítő szövetséget eszméjét, a szőlőtermelést phylloxera talajon s a többi, s végül elmondja egy hirtelen gazdagodni vágyó embernek a szomorú históriáját, a kit lelketlen ügynökök kicsábítottak Amerikába. A jeles munkát élvezettel forgathatja minden gazdaember. Végül átdolgozott új kiadása jelent meg a Vasárnapi Könyvtárban Fényes Elek: Északsarki utazásai első részének, a mely a múlt század közepe tájáig ismerteti a művelt nemzetnek az északi sark felé törekvő expedíciót. Minden füzetet számos szép kép ékesít, s egy-egy vaskos füzetnek csak 40 fillér az ára. A Vasárnapi Könyvtárt a Franklin-Társulat adja ki.

Az Olesó Könyvtár új füzetel. Négy értékes füzetel gyarapodott legutóbb ez a Gyulai Pál jeles szerkesztésében és a Franklin-Társulat kiadásában megjelenő népszerű gyűjteményes vállalat. Az 1391-1393. szám Arany János irodalomtörténeti jelentőségű két értekezését teszi könyven hozzáférhetővé: A nemzeti versidomról és az asszonánéről. Ára 60 fillér. Az 1388-1389. szám Macaulay két gyönyörű élet- és jellemrajzát közli Aszaly Gyula jeles fordításában. Goldsmith Olivér, a wakefieldi lelkész szerzőjé az egyik, Bunyan Jánost, a XVII. század legnagyobb angol vallásos íróját, méltányolja a másik. Mind a kettő érdekes, tanulságos életpályá rajza és Macaulay legjelesebb esszéi közül való. Ára 40 fillér. Az 1385-1387. szám Szigligeti egy drámáját közli olesó kiadásban: II. Rákóczi Ferenc fogását. A Rákóczi esztendejében igen nagy aktualitása van Szigligeti e szép darabjának. Az 1394-1397. számú vaskos füzet (ára 80 fillér) Rousseau egyik leghíresebb munkájának jeles fordítása Bogdányf Ödön tollából és jegyzeteivel. Az emberek közötti különbségek. Az Olesó Könyvtár eddig megjelent számainak teljes jegyzéke ingyen kapható minden könyvkereskedésben.

Kenyér specialitás. GRANER IZIDOR helybeli pékmeszter „ANANÁSZ” kenyér név alatt olyan zamatos, étvágygerjesztő, tetszetős és könnyen emészthető kenyeret hoz forgalomba, mely után városzerte szokatlanul nagy a kereslet. Alig van ház, a melyből ez a kitűnőnek bizonyult, izletességeért és tetszetős voltaért kedvelt kenyér hiányzanék. Ajánljuk t. olvasóink figyelmébe.

Közgazdaság.

Előnyös jelzőlogókölesönök. A Z. G. E. titkára Sárközy Viktor ur az egyesület tagjaihoz a következő felhívást intézte:

Hivatkozással a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetével 66264 1904 sz. alatt kötött egyezségünkre, amelynek értelmében az intézet kizárólagos képviselőjét Zalavármegye területére a Zalamegyei Gazdasági Egyesület vállalta el, vagyok bátor az Egyesület t. tagjait felkérni, hogy amennyiben magoknak vagy a kisbirtokosoknak olesó törlesztéses kölesönre volna szükségük, kegyeskedjenek egyesületünkhez fordulni, amely a közvetítést és kölesön megszerzést díjtalanul eszközözi.

Eme kölesön célszerű és hasznos voltáról, megyénk területén népies előadásokat szándékozom tartani. Ez ügyben a Z. G. E. tagjainak szíves előzetes támogatását kérem.

Piaci áraink a legutolsó hetivásáron 60 kilogrammonként.

	minőség	személy	Kor.-60	Kor.-12
búza			9.20	—
rozs			7.60	—
árpa			7.50	—
zab			6.80	—
tengeri			7.50	—

Nyilt-tér. *)

Január 12-én a bucsuszentlászlói fogyasztási szövetkezetben többféle cikket vásároltam iskolám részére. A többiek között egy doboz tollat is, amelyet e szavakkal; „ezt a zsebembe teszem, el ne vesszem” zsebembe tettem. Koczpeg Gyula üzletvezető és Tóth Lajos segéd ezt jól látták. — Csomagomhoz, amelyet tanítványaim hoztak haza, állítólag mégis egy másik doboz tollat csomagoltak, hallomás szerint kipróbálandó, hogy én azt visszaküldöm e? A doboz elveszhetett, mert a tanítványaim által hozott csomag vége akkor, amikor én azt tőlük átvettem, ki volt eszszva. A becsomagolt dobozról tehát nem tudtam, azt vissza sem küldhettem. Koczpeg Gyula és Tóth Lajos ezután több községbeli ember előtt és szemembe is azzal gyanúsítottak, hogy én egy doboz tollat elulajdonítottam.

Koczpeg Gyulát és Tóth Lajost feljelentettem a kir. járásbírósnál. A bíróság nekem elégtételt szolgáltatott, Koczpeg Gyulát és Tóth Lajost bűnösöknek találta s egyenkint 10 K pénzbüntetésre ítélte őket.

Zalaegerszeg, 1905 március 23.

Schmeller Anna
hetési tanítónő.

Minden háziasszony
büszkesége a jó kávé.

Kathreiner-Fele

Kneipp-malata kávének

egyetlen háztartásban sem
volna szabad többé hiányoznia
a kávéval készítésénél.

o o o

Csak az eredeti csomagokat
kérjük a »KATHREINER»
névvel.

Ung. Ib. 1905.

Duresco lemez

Törvényesen védve, többször kiténtetve és államilag engedélyezve.

Nagy előnyeinel fogva mindenütt bevált és mindig szélesebb körben méltatják figyelemre és elismerésre.

Az érdeklődőknek tehát bizonyosan előnyös, hogy Strem Bernát és fiai nagykanizsai fakereskedő cég a

Duresco lemezek

egyedüli elárúsítását Zalavármegye és Nagykanizsa részére megszerezte s azokat folyton raktáron tartja

Steindler I. és társa

tetőlemezgyár
ALTONA.

(* E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerk

Felelős szerkesztő: dr. Csák Károly.

Társszerkesztő és kiadó: Udvardy Ignác.

Remekirók
Képes
Könyvtára

Remekirók
Képes
Könyvtára

Remekirók
Képes
Könyvtára

Remekirók
Képes
Könyvtára

A MAGYAR és a VILÁGIRODALOM KINCSESHÁZA

a klasszikusok első és egyetlen magyar nyelvű szövegképes kiadása.

szerkesztője Radó A. a kiváló író és műfordító Kiadója LAMPEL R.

(Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udv. könyvkereskedés Budapest, VI., Andrássy-ut 21.

ötven diszes kötet, a klasszikusok arany dombornyomású arczképével.

évente legalább 6 kötetes sorozatokban jelenik meg.

bevezetéseit a legjelesebb magyar írók és esztétikusok készítik. Bevezetéseinek szerzői: *Abrányi E., Alexander B., Ambrus Z., Angyal D., Bánóczy J., Balassa J., Beöthy Zoltán, Dóczy L. báró, Endrődi S., Ferenczi Z., Haraszti Gy., Hegedűs I., Hevesi S., Ignótyus Junius (Zilahy K. Béla), Kossuth F., Köhlschütter K., Négyesy L., Palágyi M., Radó A., Rákosi J., Riedl Frigyes, Szász K., Váczy J., Váradi A.*

művészeti vezetője Hegedűs László festőművész.

illusztráló művészgárdája a magyar festőművészek legjobbjai, közel félezer egész oldalas eredeti illusztrációval gazdagítja a gyűjteményt.

elsőrangú külföldi művészek remek illusztrációinak egyedül jogositott reprodukcióit közli.

illusztráló magyar művészei: *Benczur Gy., Bihari Sándor, Csók I., Eder Gy., Fesztay A., Garay A., Gergely I., Hárt Gy., Hegedűs L., Jászai J., Jendrassik J., Karlovszky B., Lotz K., Márk L., Mihálik D., Nagy Zs., Neogrády A., Olgyai F., Réthy L., Stein J., Székely B., Szlányi L., Telegdy L., Tull O., Udvary G., Vágó Pál, Wagner S. és Zichy M.*

első tizennégy kötete már megjelent.

I-II. kötete: Petőfi S. összes költem. Bevezette: *Ferenczi Z., Neogrády A., Telegdy L. és Tull Ö.* képeivel.

III-IV. kötete: Kisfaludy S. összes költeményei. Bevezette: *Junius.* Neogrády Antal, Réthy Lajos, Telegdy László és Tull Ödön képeivel.

V. kötete: Shakspeare Remekai I. *Coriolanus, Othello,* Romeo és Julia. Bevezette: *Alexander B.* Gilbert angol művész képeivel.

VI. kötete: Molière Remekai I. *A fősvény.* Dandin Gy. A kényeskedők. Botcsinálta doktor. Bevezette: *Haraszti Gyula.* Kiváló francia művészek és Gergely Imre magyar festőművész képeivel.

VII. kötete: Tóth K. válog. költeményei. Bevezette: *Endrődi S., Neogrády A., Telegdy L. és Tull Ö.* képeivel.

VIII. kötete: Berzsenyi Dániel munkái. Sajtó alá rendezte: *Bánóczy József.* Bevezette: *Váczy János.* Gergely Imre, Mihálik D., Szlányi L., Telegdy L. és Tull Ö. képeivel.

IX. kötete: Madách I. válog. munkái. Bevezette *Palágyi Menyhért.* Zichy Mihály illusztrációival.

X. kötete: Kossuth L. válog. munkái. Bevezette és sajtó alá rendezte *Kossuth F.* Rajzokkal és arczképekkel.

XI. kötete: Homeros Iliásza. Fordította és bevezette *Kemenes (Kempf) József.* Prieller világhírű illusztrációival.

XII. kötete: Schiller költeményei. Fordította és bevezette *Dóczy Lajos.* Benczur Gyula, Lotz Károly, Wagner Sándor és számos külföldi festőművész illusztrációival.

XIII. kötete: Tóth Ede munkái. Bevezette *Garay Ákos* festőművész képeivel.

XIV. kötete: Kisfaludy K. munkái I. Sajtó alá rendezte és bevezette *Bánóczy József, Eder Gyula, Hegedűs László, Neogrády Antal, Stein János, Szlányi Lajos és Tull Ö.* képeivel.

egyes kötetei külön-külön is kaphatók 6 korona bolti áron, a IX. és X. kötet kivételével.

első tizennégy kötete 3968 oldal (378 iv) és 255 művészi illusztráció. A legolcsóbb és legértékesebb házi könyvtár és házi képtár. Ötven vaskos kötet. Ára díszkötésben 250 kor. Megrendelhető csekély részletfizetésre a **Lampel-Wodianer-féle** és bármely más könyvkereskedésben. Megrendelésnél pontosan kikötendő a klasszikusok első magyar szövegképes kiadása.

Ingyen látványosság!

Írjon egy levelezőlapot s megkapja ingyen és bérmentve **ruhaszövet** és **mosószövet**

**minta-
gyűjteményemet.**

Az árak olcsóbbak mint bárhol.

B. SCHIFF

első és legnagyobb női ruhaszövet, uri ruhaszövet, mosószövet és vászonneműek szétküldési áruháza.

Bécs, I., Fleischmarkt 6.

Védjegy: "Horgony".

Aliment. Capsici comp.
a **Horgony-Pain-Expeller**.

egy régióknak bizonyult házi készítésű, mely már több mint 36 év óta legjobb fűszeripari szerkezetű, bizonyult kőszénnyel, csúszal és a legújabb kőszénnyel készített, és a legjobb minőségűen használva.

Figyelmeztetés. Súlyos hamisítványok miatt be-
vásárláskor óvatossá kell lenni és csak olyan áruvet
fogadjunk el, amely a "Horgony" védjeggyel és a
Bittner cégjegyzékkel ellátott dobozba van csoma-
golyva. Ára utvegében 80 fillér, 1 kor. 40 L és 2 kor.
és 100 szálán minden gyógyszerárban kapható.
PÖRÖK: Török József gyógyszerésznél, Budapesten,
Richter gyógyszerár az "Arany oroszlán", Pécsben,
Első utca 5. sz. Minden nap az étküldés.

Meghívás.

A Szabari hitelszövetkezet
1905. évi április hó 9-én d. u.
1 órakor a szabari róm. kath.
iskola helyiségében 1904. évi
évszázó

rendes közgyűlést
tart.

melyre a tagok az alapszabályok 27. §-a
értelmében meghívattak.

- TÁRGYSOROZAT:**
1. Zárószámok megvizsgálása és a felmentés megadása.
  2. Mérleg megállapítása.
  3. Felügyelő bizottság jelentése.
  4. Felügyelő bizottsági tagok választása.
  5. A hivatalos közlöny kijelölése.
  6. Netáni indítványok.
- Az 1903. évi december hó 31-én a tagok száma 215, üzletrészeik száma pedig 311 volt, az 1904. év folyamán belépett 40 tag 40 üzletrésszel, kilépett 32 tag 75 üzletrésszel s így az év végén van 223 tag 276 üzletrésszel.
- A felügyelő bizottság által megvizsgált évi mérleg a szövetkezet helyiségében kifüggesztett és mindenki által megtekinthető.
- Szabar, 1905. március hó 20-án.

Az igazgatóság.

**Egy jó házból való fiu
tanoncnak felvétetik**

UNGER ANTAL könyvnyomdájában
= **Zalaegerszegen.** =

58. 905.

Pályázati hirdetés.

A zalaegerszegi ipartestület a saját bérléte alatt lévő több helyiségből álló

szálló vendéglőjére

1905 év május hó 1-től kezdve egy esetleg több évre egy **szakember kezelőt** keres.

A kik ezen kezelőséget elnyerni óhajtják, forduljanak az ipartestülethez, ahol a hivatalos órák alatt bővebb felvilágosítás nyerhető.

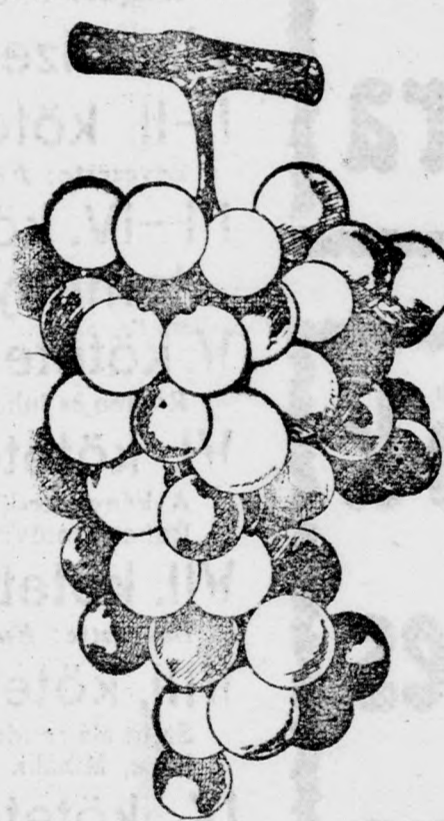
A pályázni szándékozók ajánlataikat **folyó évi április hó 9-ig** az ipartestület elnökségéhez okvetlen nyújtják be, mert a később beérkezett ajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

Zalaegerszeg, 1905 március hó 9-én tartott előjárásági ülésből.

Az ipartestület elnöksége.

Milleniumtelep Nagyösz.

Legolcsóbb árak!

Legolcsóbb árak!

Szép és tartós szőlője

csak annak lesz, a ki **ingyen** kéri Magyarországon legnagyobb szőlőiskolájának árjegyzékét, a mely szőlőiskola állami segéllyel és állami felügyelet mellett létesült.

785./kb. 905.

Hirdetés.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter 13255. I-905. sz. leiratával az "avasi dűlő"-ben létesítendő mezei dűlőhöz szükséges és Arvay István örökösei tulajdonát képező, a zalaegerszegi 323. sz. tjkben 2386 és 2389 hrszámok alatt felvett, továbbá Grünvald József örökösei tulajdonát képező, a zalaegerszegi 2642. sz. tjkben 2388. hrsz., Szakonyi József és neje Nemesi Lujza tulajdonát képező a zalaegerszegi 1026. sz. tjkben 2387/b, továbbá Palkovics Olga, Ilonka és Irén kiskorúak tulajdonát képező, a zalaegerszegi 2564. sz. tjkben 2387/a/1. hrszám, Szidnay Fáni tulajdonát képező és a zalaegerszegi 203. sz. tjkben felvett 2387/a/2. hrsz., Záborszky József és neje Muzsik Mária tulajdonát képező és a zalaegerszegi 3297. sz. tjkben felvett 2385/b/4/a, 2385/a/4/a és 2619/b/2/a hrsz és Faragó Béla tulajdonát képező és zalaegerszegi 1012. sz. tjkben felvett 2390. hrsz. ingatlanok megszerzésére céljából a kisajátítási eljárást 1905 évi március hó 8-án 13255/1-905. sz. alatti kelt rendeletével az 1881. 41. te. 33. §-a alapján elrendelte.

Zalavármegye közigazgatási bizottsága emel-fogva az előbb idézett te 33 és következő szaka-

szabab előírt bizottsági eljárás teljesítésére Deák Mihály bizottsági tag elnöke alatt Nagy László és Hajik István megyei bizottsági tagokat és Kauffmann Mátyás vármegyei aljegyzőt küldötte ki és a tárgyalást 1905 évi április hó 17-ik napjának d. e. 10 órájára Zalaegerszeg város-házába tüzte ki.

Erről az érdekeltek azzal értesítettek, hogy a kisajátítási tervet és összeírását a tárgyalás napjáig Zalaegerszeg város házában megtekinthetik, figyelmeztetnek továbbá a törvény 36. §-ának intézkedéseire, valamint arra, hogy a 34. §. értelmében a bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg határoz, ha az érdekeltek közül senki sem jelenik meg.

Kelt Zalavármegye közig. bizottságának Zalaegerszegen, 1905 március 14-én tartott havi ülésében.

Főispán s közig. biz. elnök úr h.
Csertán Károly
Zalavármegye alispánja.

Saját magát károsítja, aki szőlőoltvány szükségletét nem fedezi

Küküllőmenti Első Szőlőoltvány-telepnel

Tulajdonos: Caspari Frigyes Medgyes,
Nagyküküllő megye.

A telep oltványait az elmúlt száraz nyáron naponta több mint 2 millió liter vízzel öntözték, miáltal az oltványok ideálisan fejlődtek. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

**Görcs csillapító
szélhajtó**

**Hódony-
csöppök**

étvágygerjesztő, emésztést elősegítő házi szer.

Egy üveg ára 1 K.

Két üvegnél kevesebb (2 K 50 fillér utánvét mellett) postán nem küldetik.

Beszerezhető:
Bittner Gyula gyógyszerárában
Gloggnitz (Alsó-Ausztria).

FIGYELEM!

Megbízható legjobb minőségű
hirneves
valódi szepességi

**lenvászon és
damasztáru**

minden nagyobb üzletben kapható.
A késmárki gyár bejegyzett
védjegye:

Késmárki gyártmány csak az, mely ezen védjeggyel van ellátva.

HAZAI IPAR!

Saját érdekében hirdessen kiárólag LEOPOLD GYULA hirdetés: iradjon által. Budapest, Erzsébet-körút 54. Szakavatottsági Pontosság!

MINDEN HÖLGY ELŐNYE
olcsón és a mellett mégis divatosan és elegánsan ruházkodni.
Saját érdekében kérje ezért dűstartalmu **mintagyűjteményünket**, melyet magtekintés végett ingyen és bérmentve küld a **WIENER MODERN UNION** Bécs, I., Schottenring 10

VÉRSEGENYSÉG, ÉTVÁGYTALANSÁG, IDEGESÉG gyógyítására és gyenge gyermekek erősítésére a leghatásosabb készítmény a **KRIEGER-féle TOKAJI CHINA-VASBOR.**
Valódi tokaji borból készül, tehát nem tévesztendő össze más készítménnyel. Rendkívül kellemes ízű, erősíti, tisztítja a vért. Kis üveg ára 3-20 kor Nagy üveg 6 kor - Kapható gyógyszárakban. Postán küldi. **KORONA-GYÓGYSZERTÁR** Budapest, Kálvin-tér.

Császárfürdő
Elsőrangú kénes hévízű gyógyfürdő páratlan gőzfürdővel, legmodernebb közös és külön iszapfürdőkkel, pompás ásványvíz-uszodákkal, kád-, hőlég-, villamos víz-, szensavas és napfürdőkkel.
200 kényelmes lakosztózával. A legerősebb kezelés.
téli és nyári gyógyhely **BUDAPESTEN.**
Prospektus kivanatra ingyen és bérmentve

SZIMON ISTVAN FÉLE GYÓGYEREJŰ **SÓS-BORSZESZ**
MINDENÜTT KAPHATÓ

Szönyegegek takarók függönyök estpkefüggönyök
Bútoriszrovetek Szönyeg ház **S. SCHEIN** os. és kir. udv. száll. WIEN, I., Bauernmarkt 12. Dűstartalmú képes **ARJEGYZÉK** ingyen és bérmentve
Ön nagyon idősnek látszik! Fesse haját a **CZERNY-féle Tanningene** HAJFESTŐ-SZERREL

PLATSCHEK VILMOS
elismer legolcsóbb, legerősebb
FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza
Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

SMITH PREMIER
képviselők keresetnek.

SMITH PREMIER N° 5
képes arjegyzék ingyen.
VILÁG LEGJOBB IRÓGÉPE

Pattanás, kiütés, szeplő, májfolt, sőt ráncok is eltűnnek az arczról a valódi angol **BALASSA FÉLE UGORKATEL** használata által.
Egy üveg ára 2 korona.
Hozzá ugorkaszappan 1 k, pűder 1'20, K.
Főszékül-desi hely: **BALASSA KORNÉL** gyógyszertára Bpest-Erzsébetfalva.

Dr. Kovács kézpasztája 3 nap alatt biztosan hat. Tegelye K 1'20
Dr. Kovács gyógytára Bpest, Gyár-u. 17.

HOTEL PÁRIS SZÁJLODA
SZÁJLODA SIMON PÁL
BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRÚT 25. SZ.
100 szoba 2-20 K-tól fejlebb kiszolgálással és vllanyvilágítással együtt. Fürdők, elegáns kávéház, díterem és sörcsarnok a házban. Villamos vasuti megállóhely az összes pályaudvarok és hajók felé.

KATZER -féle részv. társaság megóvó-intézete az első és legnagyobb. 1/4 millió részvény-tőke.
Budapest, Ó-utca 42, 44 (saját ház), 45, 46, és Uj-utca 43.
Katzer szórmeárú az egész világon el vannak terjedve és elsőrangúak.

KISS SZERENGSEI NAGY VASARÜGÖNKÖM KISS-FÉLE SZERENGSEI SÓSSÍRÓVETI KISS-KAROLY-TÁRSASÁG

A MÁLNÁSI SICULIA GYÓGYFORRÁS
kiváló összetételű égvényes sós savanyúvíz, amely tapasztalatom szerint megbízható gyógyhatással bír a légzőszervek, valamint a gyomor és bélesatorna hurutos bántalmainál, ugy-szintén a húgy és ivarszervek hurutos és vérpangásos bántalmainál is. Jó hatást gyakorol továbbá a befek atoniája és a hasi vérbőségéből eredő májajok ellen. A „Siculia“-forrás belső használatának furdessel való egyesítése oszlato hatást fejt ki a női medence szervek idűit izzadmányainál. A tudógumókör kezdetleges esetekben, valamint a gümös-görvéiyes nyirkmirigy daganatok ellen jó sikerrel alkalmazható. Czelszerű segedeszközt képez az elhízás és idűlt köszvény gyógyításában is. Ezen sokoldalú használhatóságánál fogva méltán számot tarthat az orvosok figyelmére.
Budapest, 1905. január 8.
Dr. Korányi Frigyes, egyetemi tanár, főrendházi tag, a M. Tud. Akad. tagja, stb. stb.
Szétküldi a kezelő tulajdonos „SICULIA” természetes szensavat sűrű gyar. t. MÁLNÁSFÜRDÖN Háromszék van. Czím: SICULIA, Málnásfürdő. Főraktárak Budapesten: IV., Múzeum-körút 7., és minden nagyobb városban.
Kérjük a SICULIA névre figyelni!!!

Szénásy szab. Árpád RAJZ-ESZKÖZ.
az összes közép-iskolákban a legjobban be-vált **MAGYAR KÖRZŐ**
MINDENÜTT KAPHATÓ.

Köhögésben szenvedők használják a kitűnő jóságú és kellemes ízű **Kaiser-féle Mell karamellákat**
2740 szavahihető bizonyítvány szól ezen szer biztos hatásáról köhögésben, katarrusban és elnyálkásodás esetén.
= Egy csomag 20 és 40 fillér. =
Csak az a valódi, melynek védjegyén „három fenyő” van. Kapható Zalaegerszegen Schmidt Győző cukrásznál.

A milliókra menő fizetésektelenségek
arra kényszerítik a posztgyárosokat, hogy felhalmozott áruikat, mintsem azokat bizonytalan fizetőknek hiteleznek, inkább tetemes árengedménnyel készpénzfizetés ellenében a közönség rendelkezésére bocsássák. Ezen akció keresztülvitelére az **Országos Posztókitvelti Áruház** Budapest, VII., Rottenbiller-u. 4/B. vállalkozott. Vidékre szétküld utánvétell egy férföltönyre 3 méter finom fekete, sötétkék, szürke vagy barna posztót vagy kamgarnt **CSAK 8 FORINTÉRT.**
Ajánljuk hogy rendeljen, mert a készlet előreláthatólag nem tart sokáig. Mintákat a nagy forgalom miatt nem küld.

Deszka és léckereskedés.

Gazdasági és háztartási cikkek.
Vas- és fűszerkereskedésemet deszka és léckereskedéssel kibővíttem és egyéb építkezési anyagokból, vízhatlan cementek, elszigetelő lemezek, faszindely, menyezethez nádfonat, John-féle kéménytoldók, kátrányok, épületvasalások és festékárúkból állandó nagy raktárt tartok.

D. Horváth Győző az „arany kasza”-hoz címzett vas-, fűszer- és deszkakereskedése **Zalaegerszegen.**
Megbízható gazdasági és konyhakerti magvak.

Iszákosság nincs többé!

Kivánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a Cosaporból. Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A Cosapor többet ér, mint a világ minden szóbeszéde a tartózkodásról, mert csodálatos ellenzsenessé teszi az iszákosoknak a szeszes italt. A Cosa oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejt, mi okozta javulását.

Cosa a családok ezreit békítette ki ismét, sok sok ezer férfit a szegény és beestelenségtől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temérdek fiatal embert a jó utra és szerencséjéhez segített a sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet, mely a Cosapor tulajdonosa, mindazoknak kik kívánják, egy próba adagot és egy köszönő irásokkal telt könyvet díj és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Kezünk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan.

INGYEN PRÓBA 217. sz.
Vágja ki ezen szelvényt és küldje még ma az intézetnek.
(Levelek 25 f, levelezőlapok 10 fillérrel bérmentesítendőik.)

COSA INSTITUTE
(Dept. 217),
62, Chancery Lane,
London, Anglia.

NATIONALE
BUDAPEST
KESERUVIZ
legjobb hajtoszer.
Kapható minden gyógyszerárban és fűszerkereskedésben.

Jónak, a jobb az ellensége.

Tényleg a legjobb az eddig használatban levő szappan, szóda, por, stb. anyagoknál vászon és pamut ruhaneműk mosására, a Schicht által újonnan feltalált

mosó kivonatot,

„Asszonydicséret“

védjegy,
a ruha beaszatására.

Előnyök:

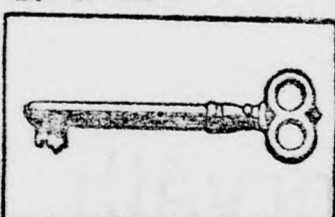
1. Az eddig szükséges volt mosási időt a felére csökkent.
2. Fáradtságot a nevedére.
3. A szóda használatát teljesen fölöslegessé teszi.
4. Minthogy tisztábbá, tehát fehérebbé is varázsolja a ruhát.
5. Ugy a kezeknek, mint a ruhának teljesen ártalmatlan, amiért az alatt jegyzett cég kezességét vállal.
6. Rendkívül kiadósága folytán olcsóbb, minden más mosáskor.

Kéliküszöhetlenné válik minden háziasszony és mosónőnél egy egyszeri kísérlet után.

Mindenütt kapható.

Schicht-szappan

„szarvas“ vagy „kulcs“

jeggyel

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. Minden káros alkatrészeket mentes.

Mindenütt kapható!

Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.

Schicht György, Aussig

A legnagyobb gyár a maga nemében, az európai szárazföldön.

Nemzetközi Utazási Iroda Fiume

Via Alessandrina 4. sz. I. emelet.

A magyar kir. államvasutak városi menetjegy-irodája.
A nemzetközi vasuti hálókocsi-társulat ügynöksége.

Vasuti menetjegyek minden irányban.
Hajójegyek valamennyi hajótársaság részére.
Hálókocsi helyek. — Podgyász feladás.
Utazási baleset és podgyász biztosítás.
PÉNZVÁLTÁS.

Cheque és Hitellevelek. — Utazási kézikönyvek. — Menetrendek.

Utazásoknál Olaszországba, vagy Olaszországon át Franciaországba és Dalmáciába különösen ajánlatos a jegyeket nálunk váltani, mert azok kiállításánál az időjárásnak megfelelően ajánlhatjuk a tengeren vagy vasuton való utazást.

Írásbeli felvilágosításokkal azonnal és ingyen szolgálunk.

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank Budapest.

Közhirre tesszük, miszerint a

Kereskedelmi és Iparbank Részvénytársulattal Nagykanizsán

törlesztéses jelzálog-kölcsön-üzletek felvétele céljából megállapodásra léptünk.

A kölcsönök iránt érdeklődők nevezett intézetnél minden tekintetben kimerítő felvilágosítást és tájékoztatást nyerhetnek.

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank.

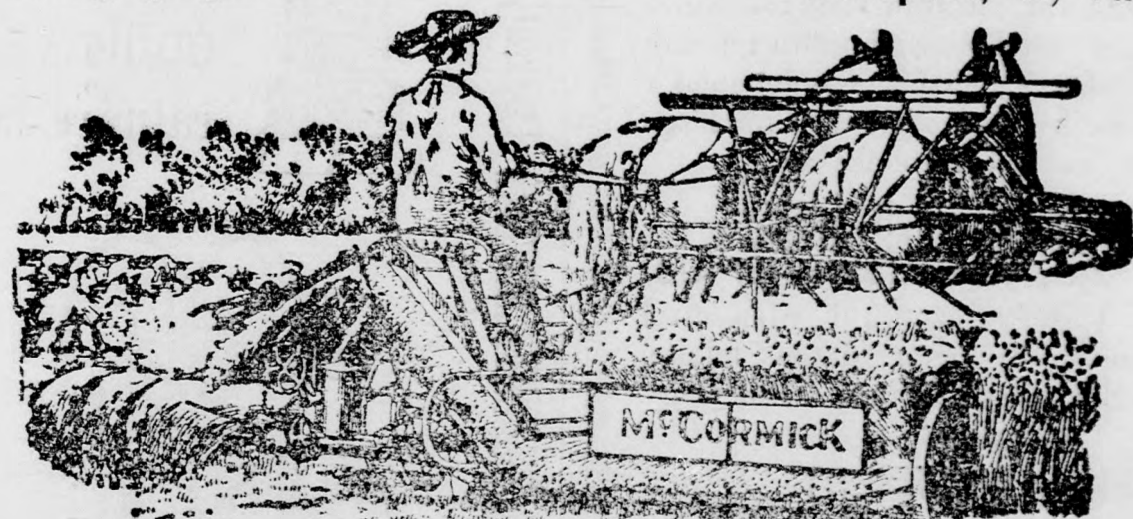
<p>Óh [a]!</p> <p>Megfojt ez az átkozott köhögés.</p>	<p>Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásu</p> <p>Egger mellpasztillái, az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.</p> <p>Doboza 1 korona és 2 korona. Próbadoz 50 fillér.</p> <p>Fő- és szétküldési raktár: „NÁDOR“ GYÓGYSZERTÁR Budapest, V., Váci-körút 17,</p>	<p>Éljen!</p> <p>Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított.</p>
<p>Kapható Zalaegerszegen: Kaszter Sándor, Dr Klein Lajos, Sümegen: E. Dervarics István, Zalaszentgróton: Botfy Péter gyógyszerárakban.</p>		

Mc. Cormick Harvesting Machine Company

(Chicagói aratógép.)

KNECHT E. J., igazgató.

Budapest, V., Váci-ut 30.

Gyártmányok: **Kévekörtógép, „Daisy“ marokrakó aratógép, fűkaszalógép, szénagyűjtő gereblye és „Manila“ kévekörtőfonál gyártmányai.** Amerikai tárcás boronák, rugós boronák, cultivátorek, szénaforgatók, kukorica-vetőgépek.

Katalógusok ingyen és bérmentve.

Felvilágosításokkal készséggel szolgálunk.